ADRODDIAD BLYNYDDOL BWRDD DIOGELU GOGLEDD CYMRU 2018/19

“Dylai pob Plentyn, Person Ifanc ac Oedolyn yng Ngogledd Cymru allu tyfu, heb gamdriniaeth, esgeulustod neu drosedd, ac felly’n eu caniatáu i fwynhau bywyd hapus ac iach a chyflawni eu potensial.

Gorffennaf 2019

CYNNWYS:

		Tudalen
	Rhagair	**3**
	Cyflwyniad	**4**
	Amcanion y Byrddau Diogelu	**6**
1.0	Ynghylch Byrddau Diogelu Gogledd Cymru	**6**
2.0	Y Camau Gweithredu a gymerwyd gan y Byrddau Diogelu i gyflawni amcanion penodol.	**9**
3.0	I ba raddau mae'r Bwrdd Diogelu wedi gweithredu ei Gynllun Blynyddol mwyaf diweddar.	**12**
4.0	Sut mae'r Byrddau Diogelu wedi cydweithio gyda phobl neu gyrff eraill sy'n ymgysylltu â gweithgareddau yn ymwneud ag amcanion y bwrdd.	**18**
5.0	Unrhyw geisiadau y mae'r Bwrdd Diogelu wedi'i wneud i bersonau cymwys dan adran 137(1) y Ddeddf ar gyfer gwybodaeth benodol, ac a gydymffurfiwyd yn unol â'r ceisiadau.	**20**
6.0	Cyflawniadau'r Bwrdd Diogelu yn ystod y flwyddyn.	**20**
7.0	I ba raddau cyfrannodd pob aelod y Bwrdd Diogelu at effeithiolrwydd y Bwrdd.	**26**
8.0	Asesiad o sut ddefnyddiodd y Byrddau Diogelu eu hadnoddau i arfer eu swyddogaethau neu gyflawni eu canlyniadau:	**41**
9.0	Unrhyw themâu sylfaenol yn y ffordd y mae'r Byrddau Diogelu yn arfer eu swyddogaethau fel y dengys mewn dadansoddiad o achosion y mae wedi ymdrin â hwy, ac unrhyw newidiadau y mae wedi ei roi ar waith o ganlyniad:	**42**
10.0	Nifer o orchmynion amddiffyn oedolion a chefnogi a wnaed cais amdanynt yn ardal y Bwrdd Diogelu.	**47**
11.0	Pryd a sut oedd plant neu oedolion yn arfer cyfle i gymryd rhan yng ngwaith y Bwrdd Diogelu.	**48**
12.0	Unrhyw wybodaeth neu addysg mae'r Bwrdd Diogelu wedi'i wasgaru, neu hyfforddiant y mae wedi ei argymell neu ei ddarparu.	**50**
13.0	Sut mae'r Bwrdd Diogelu wedi gweithredu unrhyw ganllaw neu gyngor a roddir gan Weinidogion Cymru neu'r Bwrdd Cenedlaethol.	**52**
14.0	Materion eraill yn berthnasol i waith y Byrddau Diogelu	**53**
	Geirfa	**56**
	Gwybodaeth Gyswllt	**57**

Rhagair:

Hoffwn eich croesawu i drydydd adroddiad blynyddol Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru. Mae'r adroddiad yn cael ei ysgrifennu yn unol â Rheoliadau'r Bwrdd Diogelu 2015 (Cymru) i ddarparu asesiad cynhwysfawr a thryloyw o berfformiad y Bwrdd. Mae'r adroddiad yn adlewyrchu'r gwaith a wnaed gan Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru o fis Ebrill 2018 hyd at fis Mawrth 2019.

Os oes gennych unrhyw sylwadau am waith y Bwrdd, neu'n dymuno darganfod rhagor, gallwch gysylltu â Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru ar

01824 712903 neu

Mae Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi cynhyrchu fersiwn Hawdd Ei Ddeall o'r adroddiad hefyd.

Cyflwyniad:

Jenny Williams (Cadeirydd Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru):

Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn yn amlinellu'r cynnydd a wnaed yn erbyn yr amcanion a osodwyd gan Fwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru ym mis Mawrth 2018 fel rhan o'n Cynllun Strategol Blynyddol. Mae'r Bwrdd wedi parhau i aeddfedu dros y flwyddyn ddiwethaf i un lle mae cydweithio'n effeithiol a herio'n rhan o'n busnes bob dydd.

Gall Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru ddangos sut rydym wedi dylanwadu ar yr agenda cenedlaethol ar Gamfanteisio'n Rhywiol Ar Blant ac Ymddygiad Rhywiol Niweidiol. Rydym wedi ymateb i argymhellion gan y Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol a'r Comisiynydd Plant.

Mae cydweithio gyda BDOGC wedi bod yn gadarnhaol ac mae gennym agenda cyfoethocach gyda meysydd gwahanol o arferion ym meysydd gwasanaethau plant ac oedolion, sydd nawr yn cyfoethogi ei gilydd gydag ymarferwyr yn gweld budd dull gweithredu o bob oedran i amddiffyn plant ac oedolion mewn perygl.

Bydd heriau o hyd mewn darparu gwasanaethau cymhleth ar draws ardal ranbarthol mor fawr â Gogledd Cymru, ond mae'r adroddiad blynyddol hwn yn dangos yn glir y cynnydd cadarnhaol wrth arddangos sut mae BDGC yn effeithio ar ganlyniadau i blant a phobl ifanc.

Mae'n anrhydedd, fel Cadeirydd Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru i wasanaethu preswylwyr a chymunedau amrywiol rhanbarth Gogledd Cymru wrth arwain ar, a chyflawni amcanion y Bwrdd fel y nodwyd yn Rhan 7 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 i ddiogelu ac atal plant y rhanbarth rhag profi camdriniaeth ac esgeulustod, yn ogystal â mathau eraill o niwed.

Neil Ayling (Cadeirydd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru):

Mae'r adroddiad blynyddol yn amlinellu'n fanwl y cynnydd rydym wedi ei wneud yn erbyn yr amcanion a osodwyd gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru fel rhan o'n Cynllun Strategol Blynyddol a gyhoeddwyd ar 31 Mawrth, 2018.

Mae gan y Bwrdd ymrwymiad arbennig gan ei aelodau, sy'n sicr yn cefnogi'r daith tuag at welliant. Mae'r Bwrdd yn newid i fod yn gorff fwy cadarn, agored, yn adeiladol heriol sy'n parhau i ddatblygu, gyda ffocws clir ar ddiogelu oedolion mewn perygl, wrth galon popeth.

Daeth yn gynyddol amlwg bod y Bwrdd wedi gwella drwy agenda trawsbynciol sy'n canolbwyntio ar ddiogelu o safbwynt 'pobl'. Mae'r adroddiad blynyddol yn cyfeirio at y gwaith rydym wedi ei gyflawni.

Mae safle Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi bod yn bryder i bawb, ac yn enwedig effaith yr honiadau o gamdriniaeth yn Nhawel Fan. Mae BDOGC wedi ymateb i ganfyddiadau adolygiad HASCAS ac wedi gallu profi, fel rhanbarth, y gwaith a wnaed, a'r gwaith rydym yn parhau i'w wneud ynghylch Arferion Diogelu Oedolion.

Daeth yn ffynhonnell o falchder mawr fod BDOGC wedi derbyn cymeradwyaeth uchel yng Ngwobrau Gofal Cymdeithasol am y gwaith a wnaed yn y maes hunan-esgeuluso.

Yn olaf, hoffwn ddiolch i aelodau BDOGC a'r is-grwpiau am y gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn ac edrychaf ymlaen at weithio gyda'r Bwrdd dros y flwyddyn nesaf wrth hyrwyddo a gwella arferion ynghylch diogelu Oedolion mewn Perygl.

Newyddion

Gwobrau 2018

13 Medi 2018
Gofal Cymdeithasol Cymru

Cymeradwyaeth uchel:

Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru - am ei fenter *Protocol Hunan-esgeuluso,* a ddatblygwyd i atal anafiadau difrifol neu farwolaeth pobl hyd yn oed, sy'n hunan-esgeuluso, gan gefnogi eu hawl i gael eu trin â pharch ag urddas a "chynorthwyo gydag adnabod sefyllfaoedd o hunan-esgeuluso".

Amcanion y Byrddau Diogelu:

Mae Canllaw “Gweithio gyda’n Gilydd i Ddiogelu Pobl - Cyfrol 1” Llywodraeth Cymru yn nodi mai amcanion y Bwrdd Diogelu Plant yw:

a) Amddiffyn plant sy'n dioddef yn ei ardal, neu sydd mewn perygl o gael eu cam-drin, eu hesgeuluso neu fathau eraill o niwed, ac

b) Atal plant yn ei ardal rhag bod mewn perygl o gamdriniaeth, esgeulustod neu fathau eraill o niwed.

Amcanion y Bwrdd Diogelu Oedolion yw:

a) Amddiffyn oedolion o fewn ei ardal sydd -

(i) Angen gofal a chymorth (boed yr awdurdod lleol yn diwallu’r anghenion hynny ai peidio), ac

(ii) yn profi, neu mewn perygl o gamdriniaeth neu esgeulustod

b) Atal yr oedolion hynny yn yr ardal a nodwyd ym mharagraff (a) (i) rhag bod mewn risg o gam-drin neu esgeulustod.

Rôl y ddau Fwrdd yw gosod cyfeiriad strategol ar gyfer diogelu, gan gynnwys cyfeiriad polisi a monitro effeithiolrwydd diogelu o fewn asiantaethau ar draws y rhanbarth. Mae’r byrddau’n comisiynu adolygiadau ymarfer ac yn dosbarthu’r hyn sydd wedi’i ddysgu i ymarferwyr, sy’n sicrhau bod yr hyn a ddysgwyd yn lleol ar gael yn eang, a bod diogelu ar frig yr agenda ar bob lefel o fewn y gweithlu.

1.0 Ynghylch Byrddau Diogelu Gogledd Cymru:

<u>Strwythur</u>

Dangosir strwythur Byrddau Diogelu Gogledd Cymru isod:

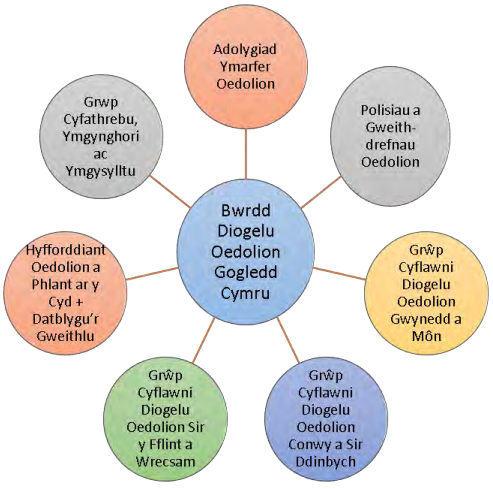

Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru

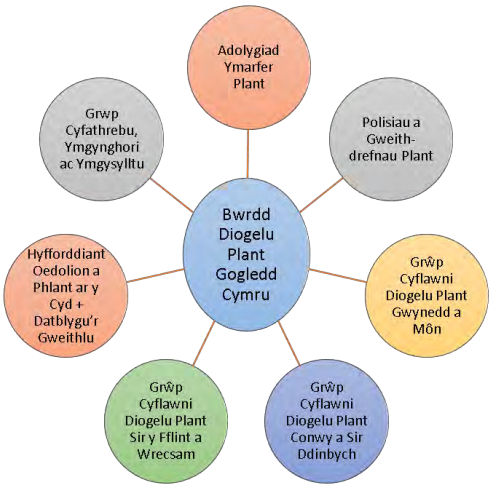

Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru

Bwrdd Diogelu Oedolion / Plant Gogledd Cymru

Mae Byrddau Diogelu Plant ac Oedolion Gogledd Cymru'n cydweithio i fonitro a gwella gweithgarwch diogelu rhanbarthol ar draws Gogledd Cymru. Mae'r ddau Fwrdd yn cynnwys uwch reolwyr o bob partner statudol allweddol ac asiantaethau (gweler y tabl aelodaeth). Bwriad y Byrddau Plant ac Oedolion yw darparu arweinyddiaeth a chanllawiau i bob asiantaeth ei gyfansoddiad drwy ddarparu blaenoriaethau strategol ar gyfer arferion gweithgarwch diogelu.

Grwpiau Cyflawni Lleol

Mae'r grwpiau cyflawni lleol yn gweithredu ar lefel isranbarthol yng Ngogledd Cymru. Mae gennym dri grŵp cyflawni lleol ar gyfer plant ac oedolion. Mae aelodaeth yn cynnwys Pennaeth Gwasanaethau Plant ac Oedolion, uwch reolwyr a rheolwyr canol o asiantaethau statudol lleol, a dadansoddi data perfformiad lleol a chwblhau archwiliadau arferion i nodi gwelliannau i arferion a sefydlu unrhyw beryglon.

Mae LDG yn bwriadu rhannu a chydnabod enghreifftiau o arferion diogelu da, yn ychwanegol at hynny, byddant yn herio ac yn dal asiantaethau'n gyfrifol pan mae arferion diogelu'n disgyn o dan y safonau disgwyliedig.

Is-grwpiau Adolygiadau Rhanbarthol Ymarfer Plant / Oedolion

Mae'r Is-grwpiau Adolygiadau Ymarfer Plant/Oedolion yn ystyried gwybodaeth yn erbyn meini prawf penodol o fewn 'Gweithio gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl Cyfrol 3 – Adolygiadau Ymarfer Oedolion a Chyfrol 2 - Adolygiadau Ymarfer Plant' a chynnal atgyfeiriad i Gadeirydd y Bwrdd Oedolion/Plant.

Cynhelir Adolygiadau Ymarfer gan grŵp amlasiantaeth o weithwyr proffesiynol sy'n dadansoddi gwybodaeth a nodi unrhyw themâu a gwersi a ddysgwyd, ar y cyd. Yna, cyhoeddir yr adroddiad fel Adolygiad Ymarfer Plentyn/Oedolyn ar wefan y Bwrdd.

Is-grŵp Hyfforddiant Rhanbarthol:

Mae Is-grŵp Hyfforddiant y Gweithlu a Datblygu yn gweithredu ar y cyd ac mewn cysylltiad â'r Bwrdd Oedolion a Phlant. Mae'n bwriadu cefnogi a thywys darpariaeth hyfforddiant diogelu ac addysg ar draws ardaloedd y chwe awdurdod lleol a sefydliadau asiantaeth bartner. Mae'r Is-grŵp yn cydweithio'n agos gydag adrannau hyfforddi i

sicrhau a hyrwyddo ansawdd a chysondeb hyfforddiant a darpariaeth hyfforddiant diogelu.

Grŵp Ymgynghori, Cyfathrebu a Chyfranogi Rhanbarthol:

Mae'r Grŵp Ymgynghori, Cyfathrebu a Chyfranogi Rhanbarthol yn gweithredu i ddatblygu, adolygu a rhannu gwybodaeth ar ddiogelu i weithwyr proffesiynol, gwirfoddolwyr ac aelodau'r cyhoedd, gan gynnwys plant a phobl ifanc (tudalennau gwe, gweithgareddau cyffredinol i godi ymwybyddiaeth). Yn ychwanegol at hynny, mae'n anelu i sicrhau bod cyfleoedd ymgysylltu addas ar waith i fudd-ddeiliaid allweddol megis plant, pobl ifanc, oedolion, rhieni, gofalwyr, gweithwyr proffesiynol a gwirfoddolwyr i gyfathrebu gyda Byrddau Diogelu Gogledd Cymru.

Is-grwpiau Polisïau a Gweithdrefnau

Rôl is-grwpiau Polisïau a Gweithdrefnau Plant ac Oedolion yw datblygu polisïau a gweithdrefnau amlasiantaethol rhanbarthol ar gyfer diogelu a hyrwyddo lles Plant / Oedolion mewn perygl fel a gomisiynwyd/sydd ei angen gan:

- Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru (BDGC)
- Datblygiadau newydd mewn deddfwriaeth neu ganllawiau

Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru (BDPGC)

Aelodaeth BDPGC:

Barnardos Cymru

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr x 2

Cwmni Adsefydlu Cymunedol

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy x 2

Cyngor Sir Ddinbych x 2

Cyngor Sir y Fflint x 2

Cyngor Gwynedd x 2

Cyngor Sir Ynys Môn x 2

Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol

NSPCC

Heddlu Gogledd Cymru

Iechyd Cyhoeddus Cymru

Cynrychiolydd o'r Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol

Cynrychiolydd o'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid

Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru

Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam x 2

Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru

Aelodaeth BDOGC:

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr x 2	Cynrychiolwyr o'r Bwrdd Diogelu Annibynnol
Cynrychiolydd o Fforwm Gofal Cymru	Cyngor Gwynedd x 2
Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy x 2
Cenedlaethol Cwmni Adsefydlu Cymunedol	Iechyd Cyhoeddus Cymru
Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Cymunedol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam x 2
Heddlu Gogledd Cymru	Cyngor Sir Ynys Môn x 2
Cyngor Sir Ddinbych x 2	Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol
Cyngor Sir y Fflint x 2	
Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwlans Cymru	CEM Berwyn

2. Camau Gweithredu a gymerwyd gan y Byrddau Diogelu i gyflawni amcanion penodol.

Mae BDPGC ac is-grwpiau yn parhau i esblygu i sicrhau effeithiolrwydd

Mae Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi gallu dangos gwelliannau parhaus mewn perthynas ag effeithiolrwydd y Byrddau. Yn ystod y flwyddyn, mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu Hwyluswyr Annibynnol i ystyried effeithiolrwydd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn dilyn cyhoeddiad adolygiad HASCAS i brofiadau cleifion yn Nhawel Fan (Ward Iechyd Meddwl Ysbyty Glan Clwyd). Un o gasgliadau adroddiad yr Hwylusydd oedd:

'Rydym wedi profi Bwrdd Diogelu Oedolion sydd wedi gwneud cynnydd da yn ystod 2018 i fynd i'r afael â pherthynas partneriaeth yr effeithir arnynt yn ddifrifol gan y pryderon a godwyd o'r adroddiadau a gyhoeddwyd mewn cysylltiad â phrofiad claf yn Nhawel Fan.

Cyflawnwyd y cynnydd hwn drwy barodrwydd aelodau'r Bwrdd i ddysgu a gweithio gyda'i gilydd, gyda diben cyffredin glir o wella trefniadau diogelu oedolion yng Ngogledd Cymru

Yn ychwanegol at yr adolygiad hwn, rydym wedi parhau i dderbyn adroddiadau amlygu o bob is-grŵp a gyflwynodd ymhob cyfarfod bwrdd, a hefyd wedi cynnal adolygiad hunanasesiad Datblygu Busnes ar y cyd gan ddefnyddio'r pecyn gwaith a ddarparwyd gan *Practice Solutions*.

Fel Bwrdd, rydym yn derbyn adroddiad blynyddol yr asiantaethau partner sy'n rhoi cyfle i aelodau'r Bwrdd i sicrhau ansawdd y gwaith diogelu sy'n cael ei gynnal yng Ngogledd Cymru.

Mae gennym gynlluniau gwaith i'r dyfodol ar waith ar gyfer pob is-grŵp sy'n adlewyrchu blaenoriaethau allweddol y Bwrdd.

Wrth symud ymlaen i 2019/20, bydd Bwrdd Diogelu Oedolion a Phlant Gogledd Cymru'n cynnal cyfarfod Bwrdd ar y cyd yn ystod yr hydref. Bydd hyn yn adlewyrchu'r blaenoriaethau ar y cyd, sydd wedi'u mabwysiadu gan y ddau Fwrdd ynghylch ecsbloetiaeth a cham-drin domestig yn 2019/20.

Mae'r bwrdd yn glir y bydd y model hwn yn parhau i esblygu a datblygu dros y flwyddyn i ddod, i fod yn gyfarfodydd Bwrdd Oedolion a Phlant ar y cyd. Caiff hyn ei gyflawni heb gyfaddawdu ffocws y Bwrdd o gynnal trafodaeth a rhoi lle i agendâu oedolion a phlant.

<u>Sut mae BDGC yn cydweithio gyda Byrddau, Partneriaethau a phobl/cyrff eraill yn ei weithgareddau</u>

Yn y bedwaredd Adran, byddwn yn tystiolaethu sut mae'r Bwrdd wedi bod yn cydweithio gyda Byrddau/Partneriaethau eraill yn ystod 2017-18, ar lefel lleol a chenedlaethol. Darn pwysig o waith a gychwynnwyd eisoes yng Ngogledd Cymru yw sefydlu Grŵp Tasg a Gorffen Partneriaeth i edrych ar ein strwythurau partneriaeth rhanbarthol presennol o safbwynt Diogelu a Diogelwch Cymunedol, er mwyn sicrhau bod materion cymhleth a thrawsbynciol megis Llinellau Sirol yn cael eu trin mewn modd effeithiol gan bartneriaethau ar draws y rhanbarth. Mae Cadeiryddion y byrddau Oedolion a Phlant yn rhan o'r grŵp tasg a gorffen hwn.

Cydnabyddir perygl dyblygiad ardaloedd posib ar draws Cymru rhwng y Byrddau Diogelu a'r Partneriaethau Diogelwch Cymunedol penodol. Amlygodd Uned Trais a Bregusrwydd y Swyddfa Gartref y canlynol:

"Dylai Heddlu Gogledd Cymru a'i bartneriaid yn y maes Diogelwch Cymunedol adolygu ei drefniadau cyfarfod a llywodraethu gyda'r bwriad o gyflawni strwythurau clir a llyfn sy'n osgoi mynd i ormod o gyfarfodydd, ond ar yr un pryd yn caniatáu gwneud cysylltiadau mewn perthynas â phroblemau cymhleth. Ar hyn o bryd, gall arwyddion a symptomau problemau amlygu eu hunain ar draws nifer o gyfarfodydd, heb i unigolyn allu "cyfuno popeth i weld darlun cyfan" tramgwyddo a'i effaith yn llawn ar y gymuned."

Rydym wedi ymateb i beryglon yn y maes hwn yng Ngogledd Cymru drwy sefydlu grŵp tasg a gorffen. Bydd yr adroddiad ar gael yn llawn yn ystod hydref 2020 a bydd y Bwrdd yn ymateb i, ac yn gweithredu'r canfyddiadau.

Sut mae BDGC yn ymgysylltu'n rhagweithiol gyda Phlant / Oedolion a'u gofalwyr i sicrhau eu bod yn cael cyfle i gymryd rhan.

Yn adroddiad llynedd, fe nodon ni faes gwella ynghylch yr angen i Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru sicrhau ein bod yn hyrwyddo mwy o gyfleoedd i Blant/Oedolion a gofalwyr i ymgysylltu a datblygu blaenoriaethau'r Bwrdd.

Fe ymatebon ni i'r maes hwn drwy sefydlu Grŵp Ymgynghoriad, Cyfathrebu a Chyfranogi. Rydym wedi gallu nodi grwpiau cymunedol ar draws y rhanbarth sy'n gweithio gyda Phlant ac Oedolion mewn perygl ar hyn o bryd. Rydym wedi ymgysylltu â'r Panel Dinasyddion ar draws y rhanbarth i ymgysylltu gyda'r cyhoedd ehangach am eu barn ynghylch diogelu a blaenoriaethau.

yn Adran un ar ddeg, rydym yn mynd i fanylder am y pecynnau gwaith sydd wedi eu cynnal ar draws Gogledd Cymru.

Sut mae'r BDGC yn dosbarthu canfyddiadau o Adolygiadau Ymarfer Oedolion / Plant

Un o'r prif heriau sy'n wynebu Byrddau Diogelu ar draws Cymru yw sicrhau bod addysg o adolygiadau Ymarfer Oedolion a Phlant yn cael eu gweithredu i arferion, a sut, fel Bwrdd Diogelu, y mae modd i ni werthuso hyn.

Rydym wedi datblygu protocol Adolygu Ymarfer Plant / Oedolion, i egluro trefniadau ynghylch pa is-grwpiau fydd gan y prif gyfrifoldeb dros weithredu'r cynlluniau gweithredu/dysgu beth a nodwyd o Adolygiadau.

Yng Ngogledd Cymru, yr is-grŵp Adolygiad Ymarfer Plant/Oedolion sydd â'r prif gyfrifoldeb dros sicrhau bod y cynlluniau gweithredu/addysg o adolygiadau wedi cael eu cwblhau. Dros y deuddeg mis diwethaf mae'r Grŵp Adolygiad Ymarfer Plant wedi gallu adolygu bob Adolygiad blaenorol a gynhaliwyd yng Ngogledd Cymru dros y tair blynedd diwethaf, a sicrhau bod pob cynllun gweithredu'n cael ei gwblhau a'i gymeradwyo yn y Bwrdd.

Mae gennym themâu cysylltiedig o'r Adolygiadau Ymarfer Oedolion i'r rhaglen archwilio y mae'r grwpiau Cyflawni Lleol yn eu cynnal. Yn ystod 2018/19, cynhalion ni archwiliadau ynghylch ansawdd yr adroddiadau diogelu, ymgysylltiad â gwasanaethau eirioli ac o ran dewis achosion hunan-esgeuluso. Bydd rhaglen gwaith y dyfodol yn canolbwyntio ar feysydd ymarfer cam-drin domestig a diogelu oedolion, a maes taliadau uniongyrchol a diogelu.

Fel rhanbarth, rydym wedi cynnal cynhadledd yn ystod Wythnos Genedlaethol Diogelu ar Ddysgu o adolygiadau Ymarfer Plant / Oedolion. Cyfrannodd nifer o siaradwyr gwadd yn y digwyddiad hwn, gan gynnwys yr Athro Michael Preston Shoot o Brifysgol Swydd Hertford sy'n darparu trosolwg o themâu allweddol Adolygiadau Ymarfer Oedolion yn Lloegr.

Byddwn yn parhau i adolygu ein Fframwaith Sicrhau Ansawdd i sicrhau ein bod yn gallu tystiolaethu ymhellach bod dysgu o adolygiadau yn cael eu gweithredu o fewn ymarferion.

3.0 I ba raddau y mae'r Bwrdd Diogelu wedi gweithredu ei Gynllun Blynyddol mwyaf diweddar.

Yn ystod 2018/19, roedd gan y Bwrdd Oedolion y meysydd blaenoriaeth canlynol:

Blaenoriaeth 1 – Gwella Amcanion: Er mwyn sicrhau bod ymatebion effeithlon, effeithiol a chydlynol i anghenion dynodedig oedolion mewn perygl a chanlyniadau mewn amcanion gwell iddynt

Beth ddywedon y byddwn yn ei wneud:

- Llunio cofrestr risg i sicrhau bod BDOGC yn ymwybodol o unrhyw risgiau o fewn, ac ar draws gwasanaethau a'u bod yn cael eu sicrhau a'u diweddaru ar unrhyw weithred a gymerir i leihau'r risg.
- Codi proffil/ymwybyddiaeth o'r angen i ddiogelu oedolion diamddiffyn a rhoi grym i'r oedolion hynny ddiogelu eu hunain.
- Gweithio gyda phartneriaid i sicrhau bod ataliad a diogelu'n cael eu cynnwys mewn modelau newydd o ddarpariaeth gwasanaeth (e.e. taliadau uniongyrchol)

Beth ydym ni wedi ei gyflawni?

Datblygwyd cofrestr risg BDGC. Ymhob Bwrdd, mae gan pob asiantaeth y cyfle i amlygu unrhyw feysydd risg o fewn eu gwasanaeth. Mae'r Byrddau Oedolion a Phlant yn ystyried canfyddiadau unrhyw arolygiad rheoledig hefyd sydd wedi ei gynnal mewn perthynas ag asiantaeth bartner y Bwrdd.

Mae BDOGC wedi datblygu sawl deunydd codi ymwybyddiaeth newydd ynghylch diogelu oedolion. Rydym wedi gweithio mewn partneriaeth gyda grwpiau cefnogi oedolion megis Cyswllt Conwy i ddatblygu'r deunyddiau hynny.

Fel BDOGC, rydym wedi cynnal gwaith gyda phartneriaid ynghylch atal. Cynhaliwyd digwyddiadau dysgu i amlygu bod materion ansawdd gofal yn gallu dwysáu i Adroddiad Oedolyn mewn Perygl. Enghraifft o'r gwaith a wnaed yng Ngogledd Cymru yw'r gwaith ynghylch Lansiad Protocol Herbert i leihau'r perygl o oedolion yn mynd ar goll o gartrefi preswyl / nyrsio.

Blaenoriaeth 2: Gwybodaeth Gwell ac Addysg Barhaus:– Sicrhau ein bod yn adnabod yr oedolion sydd mewn perygl fwyaf yn ein rhanbarth, ac yn eu diogelu'n effeithiol. Parhau i ddatblygu a gwella'r modd rydym yn gweithio er mwyn gwella canlyniadau i oedolion mewn perygl.

Beth ddywedon y byddwn yn ei wneud?

Ymateb i gynlluniau gweithredu o'r Adolygiadau Ymarfer Plant/Oedolion ac unrhyw adolygiadau proffil uchel arall, a'u rhoi ar waith, megis adolygiadau cenedlaethol/adolygiadau ymarfer er mwyn adnabod, a monitro gweithrediad newidiadau sydd yn helpu i atal camdriniaeth neu esgeulustod tebyg rhag digwydd i eraill, gan sicrhau'r Bwrdd bod partneriaid wedi cymryd camau priodol i ddatblygu gwell dealltwriaeth o sut i ddarparu hyfforddiant amlasiantaethol ymysg oedolion

- Rhannu arfer da gyda gwasanaethau a gomisiynwyd/contract/partneriaid trydydd sector/preifat.

- Parhau i ddatblygu tudalennau ac adnoddau amddiffyn oedolion ar wefan Byrddau Diogelu Gogledd Cymru.

Beth ydym ni wedi ei gyflawni?

- **Aeth dros 100 o weithwyr proffesiynol amlasiantaethol i ddigwyddiad dysgu ymarfer oedolion/plant.**

- **Gan ddefnyddio'r Briff 7 Munud i amlygu Themâu Allweddol o Adolygiadau Ymarfer Oedolion.**

- **Mae BDGC wedi darparu hyfforddiant amlasiantaethol ynghylch diogelwch rhywiol ar wardiau, ac rydym wedi darparu hyfforddiant i asiantaethau partner ynghylch gwella ansawdd adroddiadau diogelu. Roedd yr hyfforddiant yn ymateb i ddangosyddion perfformiad a amlygodd cynnydd mewn adroddiadau diogelu, ond gostyngiad yn y nifer o adroddiadau sy'n cyrraedd trothwy ar gyfer cyfarfod Strategaeth Oedolion mewn Perygl.**

- **Rydym wedi datblygu canllawiau ymarfer ynghylch deg awgrymiad gwych er mwyn cwblhau'r Adroddiad Diogelu Oedolion.**

- **Rydym wedi cynyddu nifer y Tudalennau/deunyddiau gwybodaeth ynglŷn ag Amddiffyn Oedolion ar wefan BDGC.**

Blaenoriaeth 3 - Arweinyddiaeth Gref a Thystiolaeth Cydymffurfio -Darparu arweinyddiaeth gref mewn perthynas â diogelu a sicrhau bod Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn gallu dangos effeithiolrwydd wrth gyflawni eu swyddogaethau statudol.

Beth ddywedon y byddwn yn ei wneud?

- Datblygiad parhaus y Fframwaith Rheoli Perfformiad (PMF) sy'n cynnwys set ddata a fframwaith hunanasesiad amlasiantaethol a gytunwyd arnynt.
- Datblygu system herio gadarn, a diwylliant o dderbyn i ymateb yn gadarnhaol.
- Sicrhau bod dysgu a gwelliannau wedi eu hymgorffori i ymarfer.

Beth ydym ni wedi ei gyflawni?

- **Mae'r Fframwaith Sicrwydd Ansawdd a sefydlwyd yng Ngogledd Cymru yn ein caniatáu i fonitro patrymau data perfformiad ar draws y rhanbarth. Yng Ngogledd Cymru, rydym wedi gweld cynnydd mewn adroddiadau ar Ddiogelu. Mae esgeulustod yn brif thema diogelu o hyd o fewn yr adroddiadau Diogelu.**
- **Rydym hefyd wedi nodi patrymau ynghylch Ansawdd yr Adroddiadau Diogelu gan asiantaethau penodol, i sicrhau bod y gefnogaeth/hyfforddiant yn cael ei ddarparu i gynorthwyo asiantaethau gyda chwblhau'r ffurflen adrodd am ddiogelu.**
- **Yn ystod y cyfnod, roedd Hwyluswyr Llywodraeth Cymru'n arsylwi/cefnogi'r Bwrdd, ac roedd arsylwadau gan yr Hwyluswyr yn cynnwys "diwylliant cryf o fod yn gyfrifol" a "chyfarfodydd bwrdd gyda phresenoldeb da, adroddiadau addas, cofnodi camau gweithredu, cofnodion wedi'u cymeradwyo, cyfranogiad wedi'i ymgysylltu gyda pharch a her".**

Yn ystod 2018/19, roedd gan y Bwrdd Plant y meysydd blaenoriaeth canlynol:

Blaenoriaeth 1: Bydd BDPGC ynghyd â'i bartneriaid yn gweithio'n rhagweithiol mewn partneriaeth i gadw plant yn ddiogel rhag cam-fanteisio'n rhywiol a throseddol yng Ngogledd Cymru.

Beth ddywedon y byddwn yn ei wneud?

Cwblhau'r gweithredoedd a nodwyd o fewn Cynllun Gweithredu BDPGC a Chynllun Gweithredu Cenedlaethol Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant

Beth ydym ni wedi ei gyflawni?

- Yng Ngogledd Cymru, rhoddodd asiantaethau partner nawdd ar gyfer secondiad Cynghorydd Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant. Mae'r Cynghorydd Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant, mewn partneriaeth gyda'r BDPGC wedi diweddaru ac adolygu'r camau gweithredu yn y cynllun. Cwblhawyd y camau gweithredu a nodwyd o fewn y cynllun Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant Cenedlaethol.

- Mae gan bump o'r chwe Awdurdod Lleol Baneli gweithredol Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant misol ar waith erbyn hyn. Dyma gam cadarnhaol ymlaen wrth nodi a rheoli'r peryglon sy'n gysylltiedig ag achosion risg uchel lle nodir ecsbloetiaeth plant.

- Mae pob un o'r chwe awdurdod lleol yn cynnal Cyfarfodydd Strategaeth Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant yn unol â'r canllaw cyfredol. Cynhaliwyd archwiliadau ymarfer ar ran y Bwrdd i sicrhau ein bod yn cydymffurfio yn y maes hwn.

- Mae pob asiantaeth yng Ngogledd Cymru wedi nodi Arweinydd yn y maes Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant ar lefel strategol.

- Mae cam ymlaen eisoes yn y Paneli Sefydledig Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant i gynnwys ffurfiau gwahanol o ecsbloetiaeth h.y. ecsbloetiaeth troseddol, masnachu pobl.

- Mae datblygiad digwyddiadau cymuned ymarfer wedi cael ei dderbyn yn gadarnhaol ar draws Gogledd Cymru, ac wedi bod yn gyfle da i rannu arferion da, datblygiadau a heriau, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol.

- Cyfweliadau dychwelyd adref, mae awdurdodau lleol wedi penodi nifer penodol o staff i gwblhau pob cyfweliad dychwelyd adref.

Blaenoriaeth 2: Gwella ymatebion aml-asiantaeth i blant sy'n arddangos ymddygiad rhywiol niweidiol (YRhN):

Beth ddywedon y byddwn yn ei wneud?

Gweithredu'r casgliadau yn archwiliad rhanbarthol Ymddygiad Rhywiol Niweidiol yr NSPCC a llunio'r cynllun gweithredu rhanbarthol.

Scoring	
0	Dim o gwbl/ dim erioed/ dim tystiolaeth o gwbl
1	Ychydig iawn/ anaml / ychydig dystiolaeth
2	I ryw raddau mae weithiau rhywfaint o dystiolaeth o hyn
3	I gryn raddau, mae tystiolaeth dda o hyn
4	Bob amser/ i raddau helaeth mae cyfoeth o dystiolaeth arbennig o gryf dros hyn.

Sgôr cyffredinol o bob asiantaeth oedd 2. *Mae tystiolaeth ar hyn i ryw raddau, weithiau. Amlygodd hyn fylchau ar draws y rhanbarth ymhob un o'r pum maes.*

Beth ydym ni wedi ei gyflawni?

- **Derbyn dros 80 o ymarferwyr amlasiantaeth i gynhadledd ranbarthol ar ymddygiad rhywiol.**
- **Datblygiad Cynllun Gweithredu Rhanbarthol. Caiff y cynllun gweithredu ei ymgorffori i gynllun gweithredu Cam-Drin Rhywiol Plant Cymru Gyfan.**
- **Cwblhad archwiliad cydymffurfio mewn perthynas â'r Canllaw Ymarfer Cymru Gyfan.**
- **Mae hyfforddiant Amlasiantaeth ar gael ar draws y rhanbarth ynghylch ymddygiad rhywiol niweidiol.**

Blaenoriaeth 3: Gwelliant i brofiadau, ac amcanion i blant sydd wedi byw, neu'n byw gyda cham-drin domestig.

Beth ddywedon y byddwn yn ei wneud?

- Bydd BDPGC yn gweithio gyda phartneriaid i sicrhau y cydymffurfir â gofynion Deddf Trais yn erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015.

Beth ydym ni wedi ei gyflawni?

- Diwygio ffurflen adrodd Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru i sicrhau fod gennym ystod ehangach o ddata i gydymffurfio â VAWDASV.
- Hyrwyddo Deunyddiau Cyhoeddusrwydd a rennir ar draws y rhanbarth.
- Mae aelodau BDPGC yn rhan o is-grŵp hyfforddiant VAWDASV.

O ddiwrnod datblygu busnes y Bwrdd, a mewn trafodaeth gyda Byrddau Partneriaeth Diogelu eraill yng Ngogledd Cymru, roedd modd i ni nodi dwy flaenoriaeth gyffredin ac un blaenoriaeth unigol ar gyfer Bwrdd Plant ac Oedolion 2019/20:

Ecsbloetiaeth (Blaenoriaeth gyffredin)

Cam-Drin Domestig (Blaenoriaeth gyffredin)

Gwell ymwybyddiaeth a chydymffurfio â'r Broses Oedolion mewn Perygl (Blaenoriaeth Bwrdd Diogelu Oedolion)

Diogelu mewn Addysg (Blaenoriaeth Bwrdd Diogelu Plant)

4.0 Sut mae'r Byrddau Diogelu wedi cydweithio gydag unigolion neu gyrff eraill sy'n ymgymryd â gweithgareddau yn ymwneud ag amcanion y bwrdd;

Mae Uned Fusnes BDGC wedi parhau i fynd i gyfarfod Rheolwyr Busnes Cymru Gyfan gyda Llywodraeth Cymru. Fel rhanbarth, mae'n rhaid i ni barhau i gefnogi datblygiad Gweithdrefnau Diogelu Cenedlaethol drwy gynnal cyfarfodydd Polisi a Gweithdrefnau ar y Cyd i ddarparu adborth ar y gweithdrefnau. Mae gennym ddau gynrychiolydd ar y bwrdd prosiect. Fel rhanbarth, rydym wedi darparu adborth manwl ar bob adran y gweithdrefnau drafft.

Gofal Cymdeithasol Cymru

Mae Byrddau Diogelu Gogledd Cymru wedi ymgysylltu a gweithio gyda Gofal Cymdeithasol Cymru ar broses datblygu fframwaith hyfforddi amlasiantaeth cenedlaethol, a hefyd ar y ddogfen safonau cenedlaethol i hyfforddwyr sy'n darparu hyfforddiant Diogelu. Datblygwyd y ddogfen safonau yng Ngogledd Cymru'n wreiddiol. Bydd Rheolwr Busnes y Bwrdd a Chadeirydd yr Is-grŵp Hyfforddi Gweithlu Rhanbarthol yn parhau i gwrdd â Gofal Cymdeithasol Cymru yn rheolaidd.

Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd

Rydym yn cynnal cyfarfod blynyddol gyda'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i rannu cynnydd ar ein blaenoriaethau priodol. Drwy adlewyrchu'r gwaith Partneriaeth ar draws Gogledd Cymru, rydym wedi alinio'r flaenoriaeth ecsbloetiaeth ar draws y Bartneriaeth Diogelu yng Ngogledd Cymru.

Partneriaeth Diogelwch Cymunedol

Mae Uned Fusnes y Bwrdd Diogelu yn cwrdd yn flynyddol gyda Rheolwyr Partneriaethau Diogelwch Cymunedol. Ffocws y cyfarfod yn benodol yw edrych ar themâu ymarfer yr Adolygiadau Ymarfer Plant/Oedolion ac Adolygiadau Dynladdiad Domestig. Yn ystod y flwyddyn fusnes nesaf, byddwn yn lansio protocol ar y cyd, yn ffurfiol rhwng y Bwrdd Diogelu a'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol ynghylch y rhyngwyneb rhwng adolygiadau ymarfer ac adolygiadau dynladdiad domestig.

Crwneriaid Gogledd Cymru

Yn ychwanegol at hynny, byddwn yn cynnal cyfarfod blynyddol gyda dau o Grwneriaid Arweiniol Gogledd Cymru. Ffocws y cyfarfod hwn yw ystyried y themâu

addysgol a nodwyd yn ystod y flwyddyn yn adroddiadau'r Crwneriaid a'r themâu ymarfer o Adolygiadau Ymarfer Plant / Oedolion. Meysydd y mae'r Crwner a'r Bwrdd Diogelu wedi eu nodi mewn perthynas ag oedi WAST wrth ymateb i ddigwyddiadau tyngedfennol. Mae'r Crwner/Crwneriaid a'r Bwrdd Diogelu wedi gofyn am gadarnhad gan WAST ynghylch gwelliannau i'r gwasanaeth.

Arolygiaeth Gofal Cymru (CIW)

Mae Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru nawr yn cynnal cyfarfod blynyddol gyda Arolygiaeth Gofal Cymru. Ffocws y cyfarfod hwn yw rhannu gwybodaeth ynghylch themâu ymarfer presennol. Mae Arolygiaeth Gofal Cymru wedi cyfrannu at Adolygiadau Ymarfer Oedolion hefyd fel aelod ar y Panel Adolygu mewn perthynas ag achosion lle maent wedi eu cynnwys o fewn yr achos. Mae Arolygiaeth Cymru wedi nodi maes gwella yng Ngogledd Cymru o ran cysondeb rheoli'r broses Dwysáu Pryderon.

Bwrdd Diogelu Gorllewin Swydd Gaer

Yn ychwanegol at weithio gyda'r Byrddau Diogelu Penodol yng Ngogledd Cymru, rydym yn cynnal cyfarfod blynyddol gyda Bwrdd Diogelu Gorllewin Swydd Gaer hefyd. Y rheswm dros y cyfarfod hwn yw cysylltiadau daearyddol agos rhwng Swydd Gaer a Gogledd Cymru, gyda nifer o breswylwyr Gogledd Cymru yn cael mynediad at wasanaethau megis Iechyd yn Swydd Gaer. Rydym yn gweld nifer o achosion diogelu sy'n trosglwyddo i mewn/allan rhwng yr ardaloedd penodol hefyd.

Cyflwynodd Uned Fusnes BDGC i Reolwyr Busnes Rhanbarthol eraill y Gogledd Orllewin mewn perthynas â'r Broses Adolygu Ymarfer yng Nghymru

Yn ystod y flwyddyn, derbyniodd BDPGC gyflwyniad gan yr Ymchwiliad Annibynnol i Gam-Drin Plant yn Rhywiol. Mae asiantaethau partner o Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi darparu gwybodaeth ychwanegol ar gais. Mae BDPGC wedi adlewyrchu ar addysg o adroddiad diweddar ar Gam-drin Plant yn Rhywiol mewn Sefydliadau Gwarchodol hefyd: 2009-2017 – Adroddiad archwilio (IISCA, Chwefror 2019). Mewn ymateb i'r adroddiad hwn, gofynnon ni i Wasanaethau Cyfiawnder Ieuenctid penodol yng Ngogledd Cymru, i adolygu lleoliad cofnodion unrhyw berson ifanc a oedd yn un o'r sefydliadau gwarchodol a nodwyd o fewn yr adroddiad yn ystod cyfnod 2009-2017. Mae hyn er mwyn sicrhau bod unrhyw broblemau a amlygodd y person ifanc yn cael eu trin yn briodol.

5.0 Unrhyw geisiadau a wnaed gan y Bwrdd Diogelu i bersonau cymwys o dan adran 137(1) y Ddeddf ar gyfer gwybodaeth benodol, ac a gydymffurfiwyd â'r ceisiadau.

Yn ystod y cyfnod 18/19, ni wnaeth BDGC unrhyw geisiadau i bersonau cymwys o dan Adran 137 (1) y Ddeddf. Hoffwn amlygu, fel BDGC, ni gynhaliwyd trafodaethau ynghylch defnydd y ddeddfwriaeth hon mewn perthynas ag Adolygiad Dysgu a oedd yn cael ei gynnal gan y Gymdeithas Tennis Lawnt yn dilyn digwyddiad diogelu yng Nghanolfan Tennis Gogledd Cymru.

Ni chafodd BDGC ei hysbysu gan y Gymdeithas Tennis Lawnt bod y gwaith wedi dechrau, cyn comisiynu'r adolygiad. Yn dilyn sawl trafodaeth gyda'r LTA, cawsom ein darbwyllo ynghylch y broses adolygu.

6.0 Cyflawniadau'r Bwrdd Diogelu yn ystod y flwyddyn:

<u>Gwobrau Gofal Cymdeithasol Cymru:</u>

Fel yr amlygwyd yn adroddiad blynyddol llynedd, cynhaliodd BDOGC waith sylweddol ym maes ymarfer hunan-esgeuluso. O'r addysg gychwynnol gan dri adolygiad ymarfer oedolion yng Ngogledd Cymru, fe nodwyd bod hunan-esgeuluso yn thema ailadroddus ymhob un o'r adolygiadau. Roedd yn glir bod gan staff amlasiantaethol ddealltwriaeth gyfyngedig ynghylch materion hunan-esgeuluso. Cafwyd argymhelliad yn nghynllun gweithredu Adolygiadau Ymarfer Oedolion ar gyfer datblygu protocol rhanbarthol hunan-esgeuluso.

Arweiniodd y gwaith a gynhaliodd BDOGC dros y ddwy flynedd ddiwethaf mewn enwebiad yng Ngwobrau Gofal Cymdeithasol Cymru.

Cafwyd cymeradwyaeth uchel i Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yng nghategori "Dulliau Effeithiol o Ddiogelu".

Mae BDOGC wedi parhau i hyrwyddo ymwybyddiaeth y Protocol Hunan-esgeuluso, cynhaliwyd y gweithgareddau canlynol yn ystod y flwyddyn:

- Gweithdai Hunan-esgeuluso a gynhaliwyd yn ystod Wythnos Genedlaethol Diogelu.

- Datblygu Taflenni Gwybodaeth ar Hunan-esgeuluso i'r Cyhoedd a Gweithwyr Proffesiynol.
- Cynhadledd Ranbarthol ar Hunan-esgeuluso. Cyflwyniad gan yr Athro Michael Preston Shoot

Yn ychwanegol at hynny, adolygodd y Grŵp Polisi a Gweithdrefnau'r protocol ac maent wedi ychwanegu canllaw ychwanegol at y broses asesu.

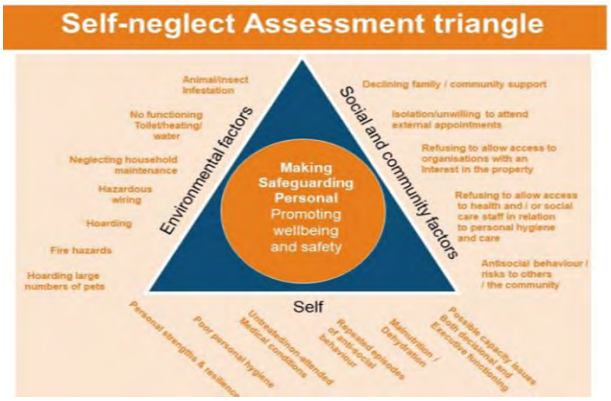

Protocol Herbert

Ym mis Medi 2018, lansiodd BDOGC "Protocol Herbert" yn ffurfiol, mewn partneriaeth gyda Heddlu Gogledd Cymru. Roedd BDOGC wedi cynnwys yr Awdurdod Lleol yn flaenorol i beilota'r protocol yng Ngogledd Cymru.

Mae Protocol Herbert yn fenter su'n annog gofalwyr/ staff gofal preswyl i gydsynio gwybodaeth ddefnyddiol a ellir ei ddefnyddio mewn digwyddiad o berson diamddiffyn ar goll.

Roedd yn amlwg o'r canfyddiadau cychwynnol bod y protocol yn ddatblygiad cadarnhaol yn y rhanbarth. Derbyniwyd adborth cadarnhaol gan Deuluoedd/Gofalwyr a gan asiantaethau partner.

Yn y digwyddiad lansio, cafwyd cyflwyniadau gan Heddlu Gogledd Cymru, y Gwasanaeth Achub Tân a Mynydd ac arweinydd Dementia ar gyfer y BCU.

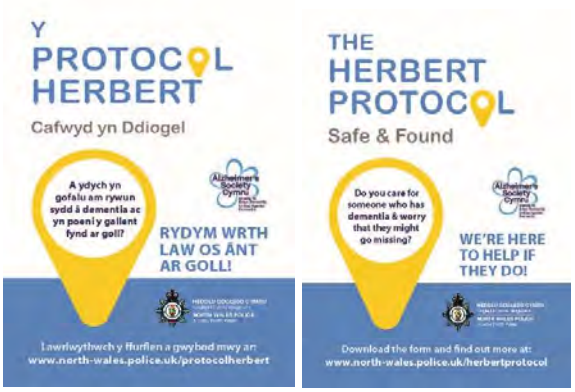

Parhad Digwyddiadau Ymarfer

Mewn partneriaeth gyda Chynghorydd Rhanbarthol Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant, mae BDPGC wedi sefydlu digwyddiadau Parhad Ymarfer. Gan weithio ar draws y rhanbarth a gydag asiantaethau partner, roedd yn glir bod llawer o arferion da'n cael eu cynnal wrth nodi a chefnogi plant a theuluoedd sydd wedi cael eu heffeithio gan Gamfanteisio'n Rhywiol Ar Blant, fodd bynnag mae bwlch o hyd wrth rannu arferion ar draws y rhanbarth.

Roedd y syniad o ddatblygu Digwyddiadau Cymuned Ymarfer yn gyfle i ddod â gwasanaethau at ei gilydd, gan rannu arferion da, heriau a gwaith ymchwil gyda gweithwyr proffesiynol o asiantaethau gwahanol.

Diwrnod Datblygu Busnes Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru

Daeth aelodau BDOGC a BDPGC ynghyd ym mis Ionawr 2019 i adlewyrchu ar y cynnydd a wnaed llynedd i ddatblygu ein blaenoriaethau strategol ar gyfer y flwyddyn 2019/20 i ddod.

Fel rhan o'r Diwrnod Datblygu Busnes, cwblhaodd aelodau'r bwrdd y pecyn gwaith hunanasesiad a ddatblygwyd gan *Practice Solutions*.

Y pum thema ar gyfer Byrddau Diogelu yng Nghymru yw:

- Mae gennym drefniadau llywodraethu effeithiol.
- Rydym yn gweithio mewn partneriaeth gref ac yn cydweithio'n effeithiol.
- Rydym yn cymryd cyfleoedd i godi ymwybyddiaeth y Bwrdd a'i waith.
- Rydym yn canolbwyntio ar ansawdd a pherfformiad plant ac oedolion.
- Rydym yn deall ein cyfrifoldebau diogelu a sut i'w bodloni.

Fel Bwrdd rydym wedi cynnwys system sgorio o fewn y pecyn gwaith.

- 0 = Nid yw'r BDGC wedi cychwyn ystyried y safon penodol hwn ac/neu nid ydynt yn ymwybodol o anghenion rheoliadau'r Bwrdd Diogelu ynghylch y safon;
- 1 = Efallai bydd y safon a gydnabyddir gan yr aelodau, mewn dogfen lywodraethu, cynllun neu'n bodoli fel system 'mae gennym is-grŵp' ond cynhelir gwaith cyfyngedig tuag at ei gyflawni;
- 2 = Mae BDGC wrthi'n gweithio tuag at gyflawni'r safon hon;

- 3 = Cyflawnwyd y safon, mae'n cael ei chynnal/ei datblygu ac mae'n cyfrannu at well cydweithrediad ac effeithiolrwydd diogelu;

Canlyniad yr Hunanasesiad oedd:

	Band 3 = Cyflawnwyd y safon, mae'n cael ei chynnal/ei datblygu ac mae'n cyfrannu at well *cydweithrediad ac effeithiolrwydd* diogelu;
Rydym yn gweithio mewn partneriaeth gref ac yn cydweithredu'n effeithiol.	**Band 3** = Cyflawnwyd y safon, mae'n cael ei chynnal/ei datblygu ac mae'n cyfrannu at well *cydweithrediad ac effeithiolrwydd* diogelu
Rydym yn cymryd cyfleoedd i godi ymwybyddiaeth y Bwrdd a'i waith.	**Band 3** = Cyflawnwyd y safon, mae'n cael ei chynnal/ei datblygu ac mae'n cyfrannu at well cydweithrediad ac effeithiolrwydd diogelu
Rydym yn canolbwyntio ar ansawdd a pherfformiad plant ac oedolion.	**Band 2** = Mae BDGC *wrthi'n gweithio* tuag at gyflawni'r safon hon
Rydym yn deall ein cyfrifoldebau diogelu a sut i'w bodloni.	**Band 3** = Cyflawnwyd y safon, mae'n cael ei chynnal/ei datblygu ac mae'n cyfrannu at well *cydweithrediad ac effeithiolrwydd* diogelu

Fel Bwrdd Diogelu, rydym wedi nodi bod angen o hyd i allu dangos gwelliant yn y maes canlyniadau gwell i Blant ac Oedolion mewn Perygl yn dilyn gwaith y Bwrdd.

Rydym wedi nodi bod gwaith atal yn faes ymarfer y mae angen i'r Bwrdd dystiolaethu'n fanylach.

<u>Wythnos Genedlaethol Diogelu</u>

Ym mis Tachwedd 2018, cydlynodd a chefnogodd bwrdd yr Uned Fusnes, mewn cydweithrediad â Grwpiau Cyflawni Lleol, rhaglen ranbarthol o ddigwyddiadau i gefnogi Wythnos Genedlaethol Diogelu

Cydlynwyr y Bwrdd Busnes oedd y cyswllt rhwng y grŵp hwn a Llywodraeth Cymru, NISB a Byrddau eraill Cymru sydd wedi gweithio ar y cyd i ddarparu cysondeb mewn dulliau ac adnoddau yr oedd modd eu defnyddio ymhob maes. Mae hyn yn cael ei gynnwys yn y pecyn cyfathrebu gyda thaflenni ffeithiau ar bob thema diogelu, trydariadau a dyfyniadau cyn cael eu cyfieithu, datganiadau i'r wasg a lluniau i'w defnyddio gan dîm cyfathrebu bob sefydliad, lle bo'n briodol.

Thema'r wythnos oedd Ecsbloetiaeth.

Datblygodd Cydlynydd Busnes BDOGC gyfres o "Daflenni Ffeithiau" ar wahanol ffurfiau o ecsbloetiaeth.

Roedd cynhadledd BDGC yn ystod Wythnos Genedlaethol Diogelu'n cynnwys cyflwyniadau ar:

- Linellau Sirol
- Caethwasiaeth Fodern
- Cam-drin Rhywiol ar Blant
- Priodas Dan Orfod

Cafodd y Bwrdd gyflwyniad grymus gan ddioddefwr rheolaeth drwy orfodaeth a thrais domestig.

Yn ychwanegol at hynny, lansiodd BDGC ei fideo diogelu – Gweld Rhywbeth, Dweud Rhywbeth

Mae'r fideo ar gael ar wefan y Bwrdd Diogelu ac ar gael er defnydd asiantaethau lleol.

Gweld Rhywbeth - Dweud Rhywbeth

Wythnos Genedlaethol Diogelu

Digwyddiad Budd-ddeiliaid CVSC

Sally Holland - Comisiynydd Plant Cymru

Cynhadledd Ecsbloetiaeth BDGC

Digwyddiad Dysgu Adolygiadau Ymarfer Oedolion a Phlant

7.0 I ba raddau cyfrannodd pob aelod y Bwrdd Diogelu at effeithiolrwydd y Bwrdd.

Mae'r cyfranogiad a'r gefnogaeth gan Aelodau'r Bwrdd, cynrychiolwyr yr is-grwpiau a'u gwasanaethau cynnal yn adnodd gwerthfawr iawn i Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru. Maent wedi ymgysylltu a chefnogi'r agenda diogelu drwy gydol y flwyddyn. Ar adegau, bu heriau a rhwystredigaeth, ond mae'n amlwg bod pawb yn teimlo'n angerddol dros yr hyn maent yn eu gwneud, ac maent yn gweithio'n galed i sicrhau bod y Bwrdd yn cyflawni'r dyheadau a nodwyd yn y cynlluniau busnes i sicrhau canlyniadau gwell i'r dyheadau hynny y gosodwyd yn y cynlluniau busnes i sicrhau canlyniadau gwell i'r sawl sy'n ddiamddiffyn.

Dros y deuddeg mis diwethaf, mae'r Uned Fusnes wedi monitro presenoldeb y Byrddau Oedolion a Phlant.

Mae presenoldeb cyffredinol asiantaethau allweddol yn y Bwrdd Oedolion wedi bod yn dda, ac mae'r Cadeirydd yn awyddus bod presenoldeb y swyddogion allweddol yn yn gallu sicrhau ymgysylltiad gwell gyda gwasanaeth y carchar.

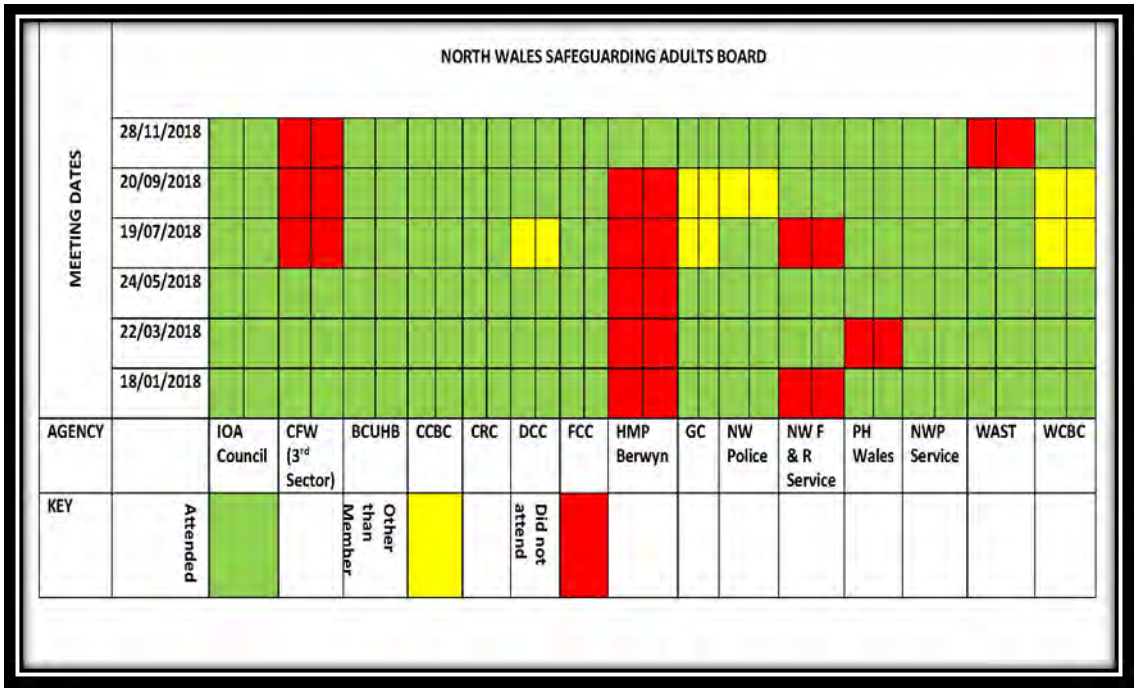

Yn yr un modd, roedd presenoldeb y Bwrdd Plant yn dda, ac eto, mae'r Cadeirydd yn awyddus i gynnal aelodaeth cyson.

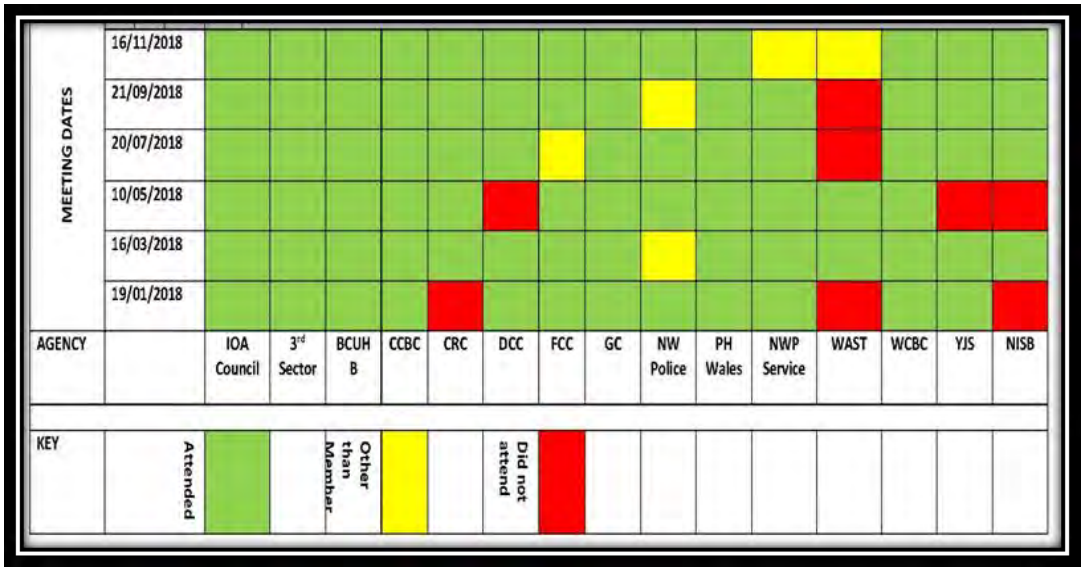

MEETING DATES	AGENCY	IOA Council	3rd Sector	BCUHB	CCBC	CRC	DCC	FCC	GC	NW Police	PH Wales	NWP Service	WAST	WCBC	YJS	NISB
16/11/2018																
21/09/2018																
20/07/2018																
10/05/2018																
16/03/2018																
19/01/2018																
KEY	Attended			Other than Member			Did not attend									

Yn ogystal â hynny, mae'r Uned Fusnes wedi dilyn presenoldeb yr is-grwpiau penodol ar gyfer 2018/19. Rydym wedi gweld gwelliannau mewn presenoldeb ar draws pob is-grŵp.

Adroddiadau Asiantaethau Partner

Mae'n rhaid i bob aelod o'r bwrdd lunio adroddiad Blynyddol, bob blwyddyn.

Mae'r adroddiad yn arddangos y canlynol:

- Ymgysylltiad da â'r Bwrdd
- Gwaith sy'n cael ei gynnal i gefnogi blaenoriaethau'r Bwrdd
- Enghreifftiau o achosion arferion da

Rhai o'r negeseuon allweddol gan adroddiadau blynyddol yr asiantaethau partner:

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi gwneud cyfraniad llawn a gweithredol dros

y deuddeg mis diwethaf. Mae'n rhaid nodi gwaith y Cyfarwyddwr Cynorthwyol gyda chyfrifoldeb arweiniol dros Ddiogelu yn enwedig, sydd wedi darparu cefnogaeth

Cyflawni Lleol Plant erbyn hyn. Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn parhau i gynrychioli ar bob is-grŵp.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn cyflwyno data perfformiad diogelu lleol i bob cyfarfod y Grŵp Cyflawni Lleol sy'n galluogi a chefnogi monitro ymarfer diogelu, a nodi themâu a phatrymau.

Mae'n rhaid cydnabod bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn parhau i ymateb i adroddiad HASCAS yn dilyn ymchwiliad o ymarfer diogelu ar Ward Iechyd Meddwl, ac enghraifft o hyn mewn perthynas â Diogelu Corfforaethol ac is-adran MHLD, mewn partneriaeth â CANIAD, yw y datblygwyd Grŵp Tasg a Gorffen i ddatblygu arfer orau ac i sicrhau bod hyn yn cael ei ystyried ar gyfer y ddau glaf a dderbyniwyd ar y Wardiau Iechyd Meddwl.

Mae Diogelu Corfforaethol wedi ymgysylltu'n llawn gyda datblygiad Gweithdrefnau Diogelu Cenedlaethol Cymru Gyfan, sydd ar fin cael eu cyhoeddi ym mis Tachwedd 2019.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi llunio pecyn hyfforddiant 'Llinellau Sirol' i godi ymwybyddiaeth ynglŷn â'r mater hwn ar draws y sefydliad. Mae Heddlu Gogledd Cymru (HGC) wedi bod yn darparu hyfforddiant Llinellau Sirol ar draws y werthfawr i'r Uned Fusnes yn ei rôl fel Is-gadeirydd y Bwrdd Oedolion.

Cynrychiolydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yw Cadeirydd un o'r Grwpiau bwrdd iechyd mewn ardaloedd allweddol hefyd. Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi ymgysylltu'n llawn yn asesiad o anghenion Llinellau Sirol yr arweiniwyd gan HGC i adolygu anghenion hyfforddiant presennol ar draws sefydliadau yn Ngogledd Cymru.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi mewnosod addysg o Adolygiadau Ymarfer Plant e.e. Asesiadau Cyn Geni.

Arferion Da - Digwyddiad Hyfforddant Amlasiantaethol, Canolog

Mae cydweithio agos rhwng partneriaid amlasiantaethol yn golygu bod profiad cleifion wedi gwella. Fel cefnogaeth, cynhaliwyd digwyddiad hyfforddiant amlasiantaethol, a drefnwyd a'i hwyluswyd gan y Tîm Diogelu Corfforaethol. Roedd yr Asiantaethau'n cynnwys Heddlu Gogledd Cymru, Awdurdodau Lleol, WAST, NSPCC, Barnardo's a CAMHS.

Daeth 104 o gyfranogwyr i'r diwrnod hyfforddiant yn narlithfa Ysbyty Glan Clwyd, gyda 48 o ymgeiswyr pellach yn ymuno ar fideo gynadledda o ysbytai cymunedol ar draws Gogledd Cymru. Roedd y gynulleidfa darged yn cynnwys gwasanaeth iechyd rhywiol, nyrsio ysgolion, bydwreigiaeth, ymwelwyr iechyd, gwasanaethau pediatrig, MHLD, Meddygon Teulu a pediatryddion.

Roedd hi'n ddiwrnod ardderchog gyda sesiynau ar Blant Dan Ofal, Llinellau Sirol, Ecsbloetiaeth, Caethwasiaeth Fodern, VAWDASV, a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru).

Bu gwerthusiadau gwych ac roedd y sesiynau'n rhyngweithiol iawn, gan gynnwys cymysgedd o ddulliau dysgu. Y bwriad yw ailadrodd y sesiynau defnyddiol hyn yn flynyddol.

HEDDLU GOGLEDD CYMRU
Gogledd Cymru diogelach
NORTH WALES POLICE
A safer North Wales

Heddlu Gogledd Cymru

Mae Heddlu Gogledd Cymru wedi chwarae rôl weithredol wrth gefnogi gwaith y Bwrdd. Mae presenoldeb ar y ddau brif Bwrdd wedi bod yn wych. Rydym yn gwerthfawrogi mewnbwn Heddlu Gogledd Cymru, yn enwedig cadeirio un o'r Adolygiadau Ymarfer Plant cyfredol.

Mewn perthynas â Blaenoriaethau Rhanbarthol, bydd Camfanteisio Troseddol yn disgyn o dan gylch gwaith tîm newydd drwy gyfuniad timau Caethwasiaeth Fodern ac Onyx (Camfanteisio'n Rhywiol Ar Blant). Bydd hyn yn ehangu cylch gwaith y timau MDS i gynnwys oedolion diamddiffyn ac ecsbloetiaeth drwy gamdriniaeth megis meddiannu cartrefi pobl ddiamddiffyn i werthu cyffuriau a materion ar sail anrhydedd.

Protocol Herbert – Mae'r protocol yn parhau i dyfu ac wedi cael ei gyflwyno i gartrefi gofal ar draws Gogledd Cymru, yn ogystal â bod ar gael i deuluoedd ar draws yr ardal. Cafodd sylw lleol a chenedlaethol yn y cyfryngau, a bydd yn cael ei hyrwyddo fel rhan o wythnos ymwybyddiaeth dementia ym mis Mai 2019 i godi ei broffil ymhellach a hefyd i ganiatáu adborth drwy rym sianeli'r cyfryngau cymdeithasol.

Astudiaethau Achos Arferion Da:

Cymerwyd oedolyn diamddiffyn gyda Syndrom Down's i siop gyda 3 gofalwr, ffoniodd aelod o'r cyhoedd (gofalwr ei hun) yr heddlu i adrodd ei fod o'r farn bod gwryw wedi cael ei gam-drin a'i drin yn wael gan y gofalwyr yn y siop. Erbyn i'r heddlu gyrraedd, roedd yr oedolyn a'r gofalwyr wedi gadael, ond rhoddodd y siop y Teledu Cylch Caeedig a oedd ar gael. Rhannodd LPS a'r gwasanaethau cymdeithasol y recordiad Teledu Cylch Caeedig i geisio adnabod yr oedolyn. Fe'i adnabuwyd mewn llai na 24 awr a chafodd y gofalwyr eu gwahardd a chychwynnwyd ymchwiliad gan yr heddlu. Ar ôl llawer o ymholiadau, nid oedd popeth yr hyn a feddyliwyd i gychwyn, ac ni gymerwyd unrhyw gamau pellach, ond bu cyfarfodydd diogelu a gyfeiriodd at bopeth.

Yr un diwrnod â digwyddiad y siop, cyflwynodd yr ysbyty atgyfeiriad diogelu, gan ei fod wedi mynd yno gydag un o'r gofalwyr, cafodd hyn ei drin yn gyflym a chafodd y gofalwr waharddiad.

Rhai wythnosau'n ddiweddarach, dangosodd Deledu Cylch Caeedig y cartref yr oedolyn diamddiffyn yn cael ei ymosod yn gorfforol gan staff gofal eraill, eto, fe gysylltwyd â'r heddlu ac fe ddiogelwyd yr oedolyn. Cafodd y rhai dan amheuaeth eu diswyddo o'r cartref.

Roedd hyn yn “ddiwylliant” yr oedd y tîm a oedd yn gofalu am y dyn diamddiffyn wedi ei ddatblygu, a gyda chymorth y cyhoedd, y tîm rheoli yn y cartref, yr heddlu a’r gwasanaethau cymdeithasol, cafodd y dyn ei ddiogelu ac mae’r ymchwiliad troseddol yn parhau.

Cyngor Sir Ynys Môn

Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi chwarae rhan lawn a gweithredol yng ngwaith y Bwrdd gyda phresenoldeb ardderchog ym mhob cyfarfod o’r Bwrdd gan gynnwys yr is-grwpiau.

Mae gwaith sylweddol wedi’i wneud o fewn y Cyngor o amgylch yr agenda Diogelu Corfforaethol.

Enghraifft dda o hyn yw datblygiad y Cyngor Diogelu i Yrwyr Bws Ysgol – mae’r Cyngor wedi llunio canllawiau arferion da i yrwyr Bws Ysgol ar ôl dysgu o nifer o gyfarfodydd Strategaeth Cam-Drin Proffesiynol. Mae’r rhain yn darparu set o ganllawiau i yrwyr bws a phobl ifanc ar y safon ymddygiad a ddisgwylir. Yng nghyfarfod pob Grŵp Cyflawni Lleol, mae’r cyfarfodydd yn ystyried themâu ymarfer o Gyfarfodydd Strategaeth Cam-Drin Proffesiynol.

Yn ystod ‘Diwrnod Gwaith Cymdeithasol y Byd’ roedd Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn yn dathlu drwy wahodd Hibo Wardere, ymgyrchydd a anwyd yn Somali yn erbyn anffurfio organau cenhedlu benywod i siarad gyda ni am ei phrofiad o anffurfio organau cenhedlu benywod fel dioddefwr a chafwyd sgwrs ysbrydoledig a llawn gwybodaeth ganddi i’r staff.

Cydweithio gyda chydweithwyr BIPBC ynglŷn â chyfraddau atgyfeirio o’r ysbyty lleol wedi profi’n fuddiol gyda threfniadau adrodd yn chwarterol nawr i ddatblygu dealltwriaeth a rennir a gwelliannau ansawdd i ddinasyddion.

Astudiaeth Achos Arfer Da:

Cafodd P ei asesu ac angen gofal 24 awr yn dilyn cyfnod o ddirywiad corfforol a gwybyddol cyflym. Roedd P wedi sôn wrth yr Eiriolwr ei fod yn dymuno dychwelyd adref a gwnaed cais i’r Llys Gwarchod i wneud penderfyniad.

Cyn y gwrandawiad roedd yna waith amlasiantaeth ardderchog rhwng P, y teulu, gweithiwr cymdeithasol, therapi galwedigaethol, CPN a’r Seiciatrydd yn edrych ar ystod o ddewisiadau i P ddychwelyd adref. Roedd y rhain yn cynnwys cefnogaeth deuluol, technoleg gynorthwyol, gofal yn y cartref, gofal dydd ac ati. Hefyd cafodd P y cyfle i ddychwelyd gartref ar gyfer ymweliad gyda chefnogaeth eiriolwr a theulu a cheisio sefydlu barn P. Yn ystod yr ymweliad, roedd P yn ddryslyd ac roedd yn ofidus iawn.

Penderfynwyd er lles P y byddai’n well iddo aros yn y cartref gofal. Mae’r gweithiwr cymdeithasol a’r teulu nawr yn dweud bod P yn ymddangos yn hapus yn y cartref ac mae wedi sefydlu perthynas gadarnhaol gyda rhai staff a thrigolion.

Tra'n dadlau mai'r canlyniad gorau i P fyddai dychwelyd adref, roedd yr ymweliad gartref yn cadarnahu i P a'r gweithwyr proffesiynol nad oedd hyn bellach yn ymarferol. Fodd bynnag, cafodd P yr hawl i'w dymuniadau gael eu clywed gan y Llys a gwnaed penderfyniad cwbl annibynnol i sicrhau y cynhelir ei hawliau dynol.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi cyfrannu'n llawn ac yn weithredol at y Bwrdd yn ystod y deuddeng mis diwethaf. Cynrychiolaeth ym mhob cyfarfod Bwrdd ac ymgysylltiad ardderchog yn y Grŵp Cyflawni Lleol.

Llwyddodd Gofal Cymdeithasol Plant Conwy i ennill Acolad Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol ym Medi 2018. Mae Gofal Cymdeithasol yn parhau i gynnig y 'Rhaglen Grŵp Arfogaeth', ond hefyd mae hyn nawr yn aml ar y cyd â gweithio ochr yn ochr gyda rhieni/gofalwyr. Roedd cydweithwyr mewnol ac amlasiantaeth wedi cynnal diwrnod gloywi i'r bobl ifanc hynny oedd wedi ymgymryd â'r rhaglen 'Arfogaeth' yng Nghonwy, roedd hyn wedi galluogi i'r bobl ifanc ennill cymhwyster o'r rhaglen hon.

SERAF i Ddiogelu Oedolion - Mae hyn wedi'i gyflwyno i gael proses pontio ffurfiol o SERAF [pobl ifanc] i ddiogelu oedolion pan fydd person ifanc yn cael ei asesu mewn perygl o gam-fanteisio yn cyrraedd 18 oed.

Grŵp Cyfoedion Hunan-esgeulustod – Mae'r grŵp cefnogi yn parhau i gael ei gynnal bob mis a defnyddir gan ymarferwyr gofal cymdeithasol i drafod achosion gyda nifer dda o ddarparwyr allanol yn mynychu. Mae'r grŵp yn parhau i ddatblygu ac mae templed crynodeb achos ac agenda newydd wedi'i ddatblygu. Bydd pob gwasanaeth yn cyflwyno 2 achos o'r gofrestr risg a nodir gan y cadeirydd mis cynt, bydd hyn yn cynnig dull mwy cadarn i fonitro cynnydd.

Astudiaeth Achos Arfer Da:

Mam gyda 4 o blant; un gydag anabledd dysgu, yn byw gyda'i phartner sy'n dad i'r 2 blentyn ieuengaf, mae yna hanes o drais domestig. Cynllun gofal a chefnogaeth blaenorol i gefnogi'r fam i gwrdd ag anghenion y 4 plentyn gan gynnwys cyflwr y cartref ac arferion. Achos mawr wedi digwydd lle cafodd y tad ei arestio am niwed corfforol difrifol o ganlyniad i fod yn dreisiol pan yn feddw.

Dilynwyd proses Amddiffyn Plant oherwydd arwyddocad digwyddiad yn erbyn eiddo'r fam o flaen plant. Y fam yn methu blaenoriaethu anghenion ei phlant a death yn amlwg bod yna oedi datblygiadol yn y 2 iau oherwydd diffyg symbyliad. Pryderon o ran y plentyn hynaf oherwydd diffyg goruchwyliaeth a risg o CSE – y 4 plentyn wedi eu cofrestru.

Y fam yn ymwneud â FIT a'r cynllun diogelwch. Symudodd y tad i Loegr, gan adael y fam ei hun i fagu'r 4 plentyn. Ymyrraeth ar gael gan FIT a CALDS.

Un o'r plant yn datgelu fod ei lysdad yn ôl ac wedi gafael yn ei wddf; mae'n cael ei arestio eto ac yn gadael yr ardal eto – yna cafodd ei arestio am fethu ag ymddangos ar ôl cael ei ryddhau ar fechniaeth. Y fam yn dechrau dirywio, er gwaethaf ymyrraeth ac angen cefnogaeth ei chyn-bartner/tad y 2 blentyn hynaf sy'n dechrau aros gydag ef ar benwythnosau gyda chefnogaeth ei deulu. Y fam yn symud ar ddiwedd gwyliaur haf i'w thref genedigol yn Lloegr.

Gwaith amddiffyn plant o Gonwy yn parhau yn dibynnu ar gynhadledd adolygu amddiffyn plant allan o'r ardal/atgyfeirio ar gyfer penderfyniad cefnogaeth oherwydd bod y fam yn cael ei hystyried yn ddigartref drwy adael ei thenantiaeth yng Nghymru – cefnogaeth hyd braich gan elusen y digartref yn cael ei gydlynu a'r fam yn cysylltu â'r gwasanaeth Cymorth i Fenywod lleol.

Plant wedi eu dadgofrestru gan fod y risg wedi gostwng a'i reoli, maent i gyd nawr mewn ysgol yn llawn amser, y teulu gyda thŷ a'r fam â rhwydwaith o gefnogaeth gan ei chwaer a hen ffrindiau. Atgyfeirio i ardal awdurdod lleol newydd yn Lloegr wedi'i dderbyn gan fod y teulu yn parhau i fyw yn ardal wreiddiol y fam.

Cyngor Sir Ddinbych

Mae Cyngor Sir Ddinbych wedi cefnogi pecynnau gwaith y Bwrdd ac mae yna gynrychiolaeth ardderchog ym mhob cyfarfod Bwrdd ac yn benodol wedi darparu cefnogaeth i'r Bwrdd drwy adolygwyr a Chadeiryddion adolygiadau ymarfer Oedolion a Phlant yng Ngogledd Cymru ar hyn o bryd.

Mae gwaith sylweddol wedi'i wneud o fewn yr awdurdod o amgylch yr agenda Amddiffyn Oedolion. Ar ôl dysgu o'r adolygiad HASCAS ar Ward Iechyd Meddwl yn yr ysbyty lleol yn ardal Sir Ddinbych, mae prosiect peilot rhwng yr awdurdod a BIPBC ar y gweill. Mae'r peilot yn canolbwyntio ar yr adroddiadau/digwyddiadau amddiffyn sy'n ymwneud ag Uned Ablett, edrych ar ffyrdd i wella ansawdd a gorolwg o'r adroddiadau/digwyddiadau amddiffyn. Mae gwella Arferion Amddiffyn Oedolion wedi bod yn faes allweddol ar gyfer y Bwrdd Oedolion.

Mae Fforwm Amddiffyn wedi'i ddatblygu ar draws Gwasanaethau Addysg a Phlant. Mae'r Fforwm yn cwrdd yn ystod y tymor ysgol ac yn darparu arena ar gyfer Arweinwyr Amddiffyn o Ysgolion ar draws Sir Ddinbych i gwrdd â Rheolwyr Gofal Cymdeithasol Plant i rannu a thrafod themâu a heriau amddiffyn cyffredin.

Astudiaeth Achos Arfer Da:

Mae A yn ddyn 22 oed ag anabledd dysgu, sy'n byw adre gyda'i rieni. Cafodd y pryderon eu codi i ddechrau gan y gweithiwr cymdeithasol presennol o ganlyniad i fethiant ailadroddus y teulu i gysylltu â'r staff iechyd neu wasanaethau cymdeithasol. Roedd ffrind y teulu ac iechyd yr amgylchedd hefyd wedi mynegi pryderon.

Cysylltodd ffrind y teulu â'r gwasanaethau cymdeithasol i fynegi pryderson yn ymwneud â iechyd meddwl y fam a bygythiadau i hunan-niweidio ei hun a'i mab. Roedd gwybodaeth gan iechyd yr amgylchedd yn codi mwy o bryderon cysylltiedig ag adroddiadau gan gymdogion yn ymwneud â gweiddi/lefelau sŵn hwyr nos ac yng nghanol nos. Rydym hefyd wedi cael gwybod bod y teulu wedi rhoi'r gorau i feddyginiaeth ar bresgripsiwn ac yn hytrach yn derbyn yr olewi cannabis dinesydd, nad oedd yn cael ei ragnodi'n gyfreithiol ar y pryd.

Roedd yr MDT wedi dechrau archwilio sail ar gyfer APSO. Ein barn ni oedd bod y teulu wedi cysylltu â therapydd galwedigaethol i ddechrau ac wedi cytuno i asesiad o'u hanghenion gofal a chefnogaeth. Roedd y pryderon hyn yn ymwneud â lles y dinesydd, ei allu o amgylch ei feddyginiaeth, y risg o ran epilepsi a marwolaeth posibl, ynghyd â lles cyffredinol y teulu.

<u>Camau a Gymerwyd</u>

Cynhaliwyd cyfarfod strategaeth a gofynnwyd am gyngor cyfreithiol.

Atgyfeirio ar gyfer eiriolydd i A

Roedd yr eiriolydd wedi darparu gwybodaeth am y fframwath cyfreithiol i'r teulu i gefnogi penderfyniadau am iechyd (i ddechrau, yna gofal a chefnogaeth a chartref) ar ran y dinesydd (a ystyriwyd â diffyg capasiti). Eirolydd a'r gweithiwr cymdeithasol yn parhau i ddatblygu perthynas waith gyda'r teulu ac A.

Mae'r risgiau wedi gostwng, A yn ymddangos yn iach a'r teulu yn gwneud eu gorau i ddod o hyd i feddyginiaeth sy'n helpu ei epilepsi. Y teulu yn ymgeisio am ddirpwyaeth, tra mae'r broses DIDS yn cael ei gweithredu.

Mae yna asesiadau parhaus o ran y risgiau sy'n gysylltiedig ag anghenion iechyd A e.e. epilepsi, mae'r dinesydd wedi cael cynnig apwyntiadau epilepsi yn YGC a gwasanaeth therapi galwedigaethol.

<u>Y gwahaniaeth/effaith i'r dinesydd a/neu'r gwasanaeth</u>

Cyfraniad parhaus gweithwyr proffesiynol/asiantaethau i gefnogi A o ran yr anawsterau parhaus o ganlyniad i'r effeithiau a achosir gan ei epilepsi yn ei fywyd bob dydd e.e. cysgu yn ystod y dydd ac yn effro yn ystod y nos oherwydd ei ffitiau.

Mae'r teulu yn parhau'n gyndyn i adael i weithwyr proffesiynol ymweld, gan ffafrio cyswllt dros y ffôn. Fodd bynnag, mae yna welliant o ganlyniad i ddatblygu perthynas waith rhwng y gweithiwr cymdeithasol, A a'r teulu, gan arwain at fwy o gyswllt wyneb yn wyneb i gefnogi A a chynllunio ar gyfer y dyfodol o ran cynnwys y teulu.

Mae Cyngor Sir y Fflint wedi cyfrannu'n llawn ac yn weithredol at Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru ac maent yn aelodau sy'n ymgysylltu'n briodol ac yn gyson ar bob un o'r is-grwpiau rhanbarthol.

Mae Sir y Fflint wedi ymgymryd â phrosiect cydweithio gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam i fonitro perfformiad diogelu oedolion a gwaith yr is-grŵp PQAA (Ansawdd ac Archwilio Perfformiad) Grŵp Cyflawni Diogelu Oedolion Sir y Fflint a Wrecsam. Hefyd wedi adolygu'r adroddiadau ystadegol sy'n amlygu data diogleu ar gyfer Sir y Fflint a Wrecsam, i wneud y data yn fwy ystyrlon.

Mae Sir y Fflint hefyd wedi ymgymryd â datblygiad sylweddol mewn llwybrau atgyfeirio diogelu o Un Pwynt Mynediad (SPOA) oedolion i Uned Ddiogelu sydd wedi caniatáu camau cadarn a chyson i ddiogelu unigolion.

Mae rôl eiriolwyr yn rhan annatod o nifer o feysydd gwaith o fewn maes diogelu. Mae Gwasanaethau Eirioli yn cael eu defnyddio fel Cynrychiolwyr Person Perthnasol wrth gynnal asesiadau DOLS.

Mae diogelu yn flaenoriaeth gorfforaethol yng Nghynllun Blynyddol yr Awdurdod Lleol "Holl bortffolios y Cyngor i ddeall a gweithredu ar eu cyfrifoldebau i fynd i'r afael â diogelu." Drwy gydol y flwyddyn mae'r Uwch-Reolwr a'r Rheolwr Uned Ddiogelu wedi bod yn mynychu pwyllgorau'r Cyngor i godi ymwybyddiaeth am rôl aelodau i Ddiogelu.

Fel rhan o welliannau i brosesau o fewn diogelu mae Sir y Fflint wedi ymgymryd â darn o waith rhwng yr Uned Ddiogelu a'n Un Pwynt Mynediad i wella ansawdd yr Atgyfeiriadau Diogelu yn dod drwy'r drws ffrynt a sicrhau bod holl wybodaeth allweddol ar gael.

Mae'r nifer o atgyfeiriadau Diogelu Oedolion yn parhau i gynyddu gan roi pwysau ar y tîm i sgrinio atgyfeiriadau cychwynnol a chynnal ein dyletswydd i holi. Mae diffyg Canllawiau Cenedlaethol yn parhau i amharu ar gynnydd ac rydym yn edrych ymlaen at dderbyn y canllawiau ym mis Tachwedd 2019.

Astudiaeth Achos Arfer Da:

Roedd Eiriolaeth wedi adrodd am enghraifft o arfer da o ŵr fu yn yr Uned Pobl Hŷn yn yr ysbyty ers amser maith. Nid oedd gan y gŵr lawer o ddillad, a rhai anaddas, ac nid oedd ganddo bethau ymolchi nac arian.

Ceisiodd yr ysbyty ddatrys y mater hwn gyda'r teulu, yn dilyn sawl cais roedd yn parhau heb ddim ac ar ôl atgyfeiriad diogelu y gwnaeth pethau wella. Cysylltwyd â'r teulu a gwnaethant ddod â dillad ac ati.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl wedi trefnu atgyfeiriad diogelu gan nad oedd parch a gofal yn cael ei gynnal. Y gŵr yn cael ei ryddhau o'r ysbyty i leoliad preswyl. Teulu nawr yn sicrhau fod gan y gŵr ddigon o arian ar gyfer dillad, pethau ymolchi ac ati. Roedd gan y gŵr hawl i Gynrychiolydd y Claf (RPR) o dan DOLS.

Cyngor Gwynedd

Gwynedd a Môn wedi cydweithio i archwilio casgliad ar hap o achosion diogelu. Defnyddiwyd pecyn archwilio ar y cyd Byrddau Diogelu i sefydlu sut yr ydym yn perfformio o ran yr amserlen camau ymholiad ac a oes yna sail resymegol glir ar gyfer gwneud penderfyniad.

Mae Gwynedd wedi cyfrannu'n eang at waith y grŵp Adolygiad Ymarfer Plant gan gadeirio chwe chyfarfod panel a chyfrannu adolygwyr ar gyfer tri adolygiad. Mae aelod o Grŵp Adolygiad Ymarfer Oedolion o Wynedd yn ymgymryd â rôl adolygwr ar gyfer Adolygiad Ymarfer Oedolion ar hyn o bryd.

Yn ogystal, mae'r Pennaeth Gwasanaeth yn cynrychioli Gwasanaethau Plant ar y Bwrdd Adolygu Gweithdrefnau Diogelu Plant Cenedlaethol ac mae Uwch Reolwyr wedi mynychu a chyfrannu at gyfarfodydd grŵp rhanbarthol ychwanegol a drefnwyd i ddarparu adborth ar y Gweithdrefnau Cenedlaethol newydd.

Yn dilyn Fforwm Ymarfer Aml-Asiantaeth ar gau Cartref Gofal, a gomisiynwyd gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru, creodd Uwch-Reolwr Diogelu Oedolion a Sicrwydd Ansawdd gynllun gweithredu ar gyfer yr Adran er mwyn mynd i'r afael â'r materion a godwyd yn yr adroddiad. Mae'r cynllun gweithredu wedi'i rannu gydag Arolygiaeth Gofal Cymru a chydweithwyr iechyd a gobeithio y bydd dysgu o'r MAPF yn gwella trefniadau cydweithio.

Eleni, mae Gwynedd wedi parhau i gynyddu'r nifer o Weithwyr Cymdeithasol a Gweithwyr ar Ffiniau Gofal sydd wedi derbyn hyfforddiant AIMS i blant o dan a dros 12 oed mewn asesiadau ac ymyrraeth, cyfiawnder adferol, asesiadau brodyr a chwiorydd a HSB gyda chymorth technoleg. Mae gan ganran sylweddol o weithlu Gwynedd y sgiliau i reoli galw cynyddol HSB.

Mae'r Uned Diogelu Oedolion wedi ymrwymo i gydweithio ac mae cyfarfodydd wythnosol wedi eu trefnu gyda chydweithwyr iechyd i sicrhau cysondeb ac osgoi unrhyw ddyblygu. Mae yna ymrwymiad i weithio'n agos gyda darparwyr i sicrhau eu bod yn derbyn cefnogaeth ddigonol ac amserol os bydd angen. Mae diogelu yn cael ei drafod yng nghyfarfodydd misol Tîm Rheoli'r Adran fel y gallwn ganfod meysydd posibl sy'n gallu cryfhau trefniadau diogelu oedolion o fewn y Sir.

Astudiaeth Achos Arfer Da:

Mae'r achos yn ymwneud â mam yn ei hugeiniau. Roedd ganddi bump o blant. Dau yn byw gyda'u tad a thri yn byw gyda hi, ac nid oeddent yn agored i Ofal Cymdeithasol.

Dechreuodd berthynas newydd ac anafodd ei phartner newydd un o'r plant. O ganlyniad dilynodd ymchwiliadau A47 a datgelodd y fam ei bod yn disgwyl babi ei phartner newydd.

Oherwydd difrifoldeb yr ymosodiad, treuliodd y partner gyfnod yn y carchar a gwnaed gwaith uniongyrchol gyda'r fam i'w helpu i ddeall.

y risg i'r plant. Roedd hyn yn her ar y dechrau ac o ganlyniad i'r hyn y gellir ei ddisgrifio fel 'cydymffurfiaeth guddiedig', roedd yr ALl wedi ymgeisio am Orchmynion Gofal Interim a chaniatawyd. Roedd y plant yn aros adref gyda'r fam o dan drefniadau Lleoliad gyda Rhieni.

Cwblhawyd asesiad risg cyn-geni ac roedd y plentyn heb ei eni wedi'i gynnwys ar y Gofrestr. Gwnaed gwaith asesu risg, gwasanaethau therapiwtig a gwaith uniongyrchol gyda'r tad ar ôl iddo gael ei ryddhau o'r carchar. Treuliodd y gweithwyr Tîm ar Ffiniau Gofal amser gyda'r fam yn dilyn genedigaeth ei phlentyn a mynychodd y Rhaglen Rhyddid hefyd.

Caniatawyd Gorchmynion Gofal ac arhosodd y plant adref gyda'r fam. Roedd y gwasanaethau yn parhau i'r teulu gan ganolbwyntio ar risg, rhianta a gallu'r fam i ddiogelu'r plant. Gwnaed gwaith uniongyrchol gyda'r plant gartref gyda'r fam yn canolbwyntio ar eu dymuniadau a'u teimladau. Roedd cydweithio amlasiantaeth yn arbennig gyda chydweithwyr iechyd yn yr achos hwn yn dda ac roedd yna ddealltwriaeth glir o'r canlyniadau yr oedd pawb yn anelu atynt o ran y plant.

Er yn heriol ar adegau, mae'r canlyniadau i'r plant wedi bod yn dda ac mae'r plant yn parhau yng ngofal eu mam. Erbyn hyn, mae yna gynllun Gofal a Chefnogaeth gan fod y Gorchmynion gofal wedi eu rhyddhau. Mae'r fam a'i phartner wedi gwahanu a bellach mae hi mewn perthynas newydd gefnogol. Mae'n parhau i dderbyn gwasanaethau ac yn dweud bod yr amser a dreuliwyd gyda gwaith un i un gan y gweithiwr cymdeithasol a gweithiwr allweddol o'r tîm ar Ffin Gofal yn allweddol i gyflawni'r canlyniadau gorau i'w phlant.

<u>Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam</u>

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam wedi cyfrannu'n helaeth at Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru ac yn aelodau sy'n ymgysylltu'n briodol ac yn gyson ar bob un o'r is-grwpiau rhanbarthol.

Mae Paneli camfanteisio misol bellach yn rhan annatod o ddiwylliant CBSW, ac yn dilyn ymgynghoriad cenedlaethol, rydym wedi dilyn esiampl Gwent a Hampshire drwy ddatblygu'r paneli ymhellach i fod yn baneli MET (Plant sydd Ar Goll, yn cael eu Camfanteisio neu eu Masnachu).

Mae Wrecsam a Sir y Fflint hefyd wedi datblygu Cyfarfod MET "Strategol" chwarterol. Mae'r cyfarfodydd hyn yn defnyddio ymagwedd strategol tuag at y rhaglen ehangach o gamfanteisio drwy nodi patrymau a thueddiadau ar draws yr ardal leol. Maent wedi bod yn hanfodol yn y broses o nodi tueddiadau lleol a chanolbwyntio ar ymyriadau wedi'u targedu mewn ardaloedd penodol yn Wrecsam.

Mewn perthynas â chyfweliadau ar goll oddi cartref, mae gan CBSW swyddog penodol sy'n ymgymryd â'r cyfweliadau hyn gyda phlant sydd wedi bod ar goll.

O ran Diogelu Oedolion, mae'r Awdurdod Lleol yn arwain y gwaith o ddatblygu'r broses ymholiadau. Rydym wedi datblygu gweithdrefn leol i adlewyrchu'r gofynion cyfreithiol o fewn y canllaw Delio ag Achosion Unigol i gefnogi ymarferwyr.

Mae'r Rheolwr Gwasanaeth ar gyfer Diogelu Oedolion hefyd wedi cynrychioli Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru ar y Bwrdd Prosiect Cenedlaethol ar gyfer Gweithdrefnau Cymru Gyfan.

Arferion Da

Mae'r cyfarfodydd MET eisoes wedi amlygu pryderon mewn perthynas â phobl ifanc yn ymgynnull mewn bwyty bwyd brys yng nghanol y dref yn hwyr yn y nos i yfed a gwneud pethau eraill o bryder. Unwaith y nodwyd y patrwm yng nghyfarfodydd y panel MET, roeddem yn gallu targedu gwaith drwy Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu yn lleol yn ogystal â darparu hyfforddiant i godi ymwybyddiaeth staff am ymddygiadau o feithrin perthynas amhriodol.

Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol
National Probation Service

Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol

Mae'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol yn ystyried presenoldeb ar y Bwrdd fel blaenoriaeth strategol ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn lefel ac amlder presenoldeb yng nghyfarfodydd Bwrdd Gogledd Cymru yn ogystal ag is-grwpiau rhanbarthol.

Mae'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol hefyd wedi blaenoriaethu presenoldeb a chyfrannu at y Fforwm Cam-Drin Domestig a Thrais Rhywiol sy'n cynrychioli blaenoriaethau i'r Bwrdd.

Mae HMPPS a Gwasanaeth Prawf Gogledd Cymru yn gweithio'n agos gydag asiantaethau partner a Llywodraeth Cymru i ganolbwyntio ar y grwpiau canlynol a nodwyd.

- Braenaru i Ferched – Dylunio a gweithredu dull amlasiantaeth, integredig, penodol i ferched i reoli merched sy'n dod i gysylltiad â'r system cyfiawnder troseddol yng Nghymru.
- Cefnogi Trawsnewid Personél Milwrol – Gwella cydlynu gwasanaethau cyn-bersonel y lluoedd arfog ar draws HMPPS yng Nghymru a'r System Cyfiawnder Troseddol drwy'r prosiect SToMP, gan gynnwys cynnal cyfres o Ddyddiau Cymunedol ar draws yr ystâd carchar.

- Rydym wedi datblygu darpariaeth amlasiantaeth o fewn ardaloedd y gorllewin a'r dwyrain o Ogledd Cymru gan weithredu dull Rheoli Troseddwyr Integredig i reoli troseddwyr sy'n risg uchel, yn fygythiad ac yn achosi niwed ar draws
- HMPPS Cymru i ddiogelu unigolion diamddiffyn o fewn y gymuned.
- Cyflawnwyr Cam-Drin Domestig (DAPP): Dylunio a gweithredu ymateb amlasiantaeth effeithiol i'r risgiau gan gyflawnwyr cam-drin domestig sy'n flaenoriaeth.
- Cefnogi'r agenda Profiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod (ACE) ac ymgorffori hyfforddiant i holl staff i gefnogi datblygiad dull ACE amlasiantaeth ar gyfer ymyrraeth gynnar ac atal gwraidd y broblem.
- Mae Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol Gogledd Cymru wedi ymrwymo i aflonyddu'r unigolion hynny a nodwyd sydd o fewn Grŵp Trosedd wedi'i Drefnu, sy'n cynnwys cam-fanteisio'n rhywiol ar blant a throseddwyr TACT, drwy weithio'n agos gyda Heddlu Gogledd Cymru a CEM y Berwyn.

Ym mis Tachwedd 2018, cafodd Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol Cymru ei archwilio gan Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi ac mae eu hadroddiad wedi'i gyhoeddi'n ddiweddar. Mae Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol Cymru wedi derbyn graddfa gyffredinol 'Da'. Mae'r raddfa "da" wedi'i bennu gan Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi yn archwilio tri maes gwaith:

Mae prif faterion a nodwyd ar gyfer y sefydliad yn cynnwys:

Rheoli Troseddwr yn y Ddalfa – yn ystod 2019 mae Cymru wedi gweithredu model Rheoli Troseddwr yn y Ddalfa sy'n gweld newid mewn rheolaeth y troseddwyr hynny sy'n derbyn dedfryd o garchar. Bydd cyfrifoldeb rheoli'r troseddwyr yn ystod yr amser yn y ddalfa o fewn yr uned rheoli troseddwyr yn y ddalfa.

Dyfodol y Gwasanaeth Prawf yng Nghymru – Yng Nghymru rydym yn symud ymlaen gyda'r cynigion yn ymgynghoriad yr haf diwethaf i gynnwys Rheoli Troseddwyr o fewn y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol a datblygu opsiynau ar gyfer sut yr ydym eisiau i Raglenni Achrededig, Talu yn ôl i'r Gymuned, gwasanaethau Adsefydlu ac Ailsetlo gael eu darparu yn y dyfodol a chystadlu amdanynt gan sefydliadau sector preifat a gwirfoddol.

Mae gan fenyw 5 mlynedd o hanes gweithio gyda'r Gwasanaeth Prawf ac mae'n dod o gefndir magwraeth drawmatig, addysg wael a thrais domestig yn y cartref, camddefnyddio sylweddau (alcohol yn bennaf) ac mae wedi derbyn diagnosis mân anabledd dysgu.

Mae wedi bod yn anodd lleihau ei risg fel un asiantaeth ac mae'n parhau i aildroseddu tra hefyd yn dod drosodd yn fregus

Mae'r risg yn cynyddu pan mae'n unig, yn ddigartref, wedi diflasu, yn feddw ac mewn perthynas ansefydlog, lle mae'n gallu bod yn ddioddefwr ac yn gyflawnwr.

Drwy gydol y 5 mlynedd diwethaf, mae llawer o waith wedi'i wneud i'w chefnogi ond yn y 12 mis diwethaf, mae mwy o waith wedi'i wneud a'i gwblhau ar y cyd gyda'r gwasanaeth Tai, y Tîm Oedolion Bregus, Heddlu Gogledd Cymru, y

Gwasanaethau Anableddau Dysgu i ddarparu dull mwy cyfannol i ddiwallu ei hanghenion unigol a lleihau risg.

Mae hi nawr wedi'i chysylltu â Chanolfan i Fenywod y Rhyl, gweithiwr cymdeithasol, nyrs anabledd dysgu a swyddog tai i'w chefnogi i fod yn fwy annibynnol a chael ei thŷ ei hun yn y dyfodol. Cyflawnwyd hyn drwy gydweithio effeithiol a chyfarfodydd misol yn parhau i sicrhau mesurau diogelwch iddi hi ac eraill ar waith.

Mae wedi cwblhau ei chyfnod prawf am y tro cyntaf mewn pum mlynedd ac nid yw wedi troseddu ymhellach yn y cyfnod hwn.

<u>Cwmni Ailsefydlu Cymunedol (CRC) ar gyfer Adroddiad Blynyddol</u>

Mae CRC yng Nghymru wedi gweld nifer o newidiadau yn ystod y flwyddyn. Yn mis Chwefror, aeth Working Links LTD a Chwmni Ailsefydlu Cymunedol Cymru i ddwylo'r Gweinyddwyr. Aethpwyd a'r CRC i KSS (*Kent Surrey and Sussex*) CRC drwy amrywiad dan gontract. SEETEC sydd yn berchen ar KSS CRC. Bellach, ein henw yw Rhan Gwasanaeth Prawf Cymru KSS CRC.

Mae Pennaeth LDU Gogledd Cymru wedi parhau i fynychu Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru ac wedi parhau fel Is-Gadeirydd y Bwrdd Plant rhanbarthol ac wedi mynychu cymaint o gyfarfodydd â phosib, ac wedi cadeirio nifer o gyfarfodydd apêl hefyd yn ystod y flwyddyn diwethaf, hefyd fe wnaeth y Pennaeth LDU gadeirio Grŵp Tasg a Gorffen Tawel Fan ac mae'n cynrychioli'r Bwrdd yng Nghrŵp Budd-ddeiliaid y Bwrdd Iechyd ar gyfer Tawel Fan.

Mae Cam-Drin Domestig yn flaenoriaeth uchel o fewn y CRC yng Nghymru. Rydym yn darparu Rhaglen Achrededig Perthnasoedd Parchus i'r dynion hynny sydd wedi eu cael yn euog o droseddau cam-drin domestig mewn llys.

Rydym hefyd yn darparu gweithgareddau Adsefydlu Perthnasoedd Parchus i'r dynion hynny nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer y Rhaglen Achrededig ac wedi lansio Cyfeiriad Arfer newydd ar gyfer Cam-Drin Domestig. Ochr yn ochr â hyn roedd pecyn hyfforddi ar-lein lle roedd angen sgorio 80% i basio. Mae CRC yn mynychu ac yn cyfrannu'n weithredol tuag at y broses MARAC.

Nid yw CRC wedi cyflawni unrhyw ffrydiau gwaith penodol i fodloni Blaenoriaethau'r Bwrdd fodd bynnag maent wedi eu sefydlu yn ein gwaith. Rydym wedi lansio cwrs hyfforddi newydd Diogelu Oedolion ar-lein yn ystod y flwyddyn. Roedd rhaid i staff gael sgôr o 80% i basio.

Fe wnaethom ni lansio Polisi Diogelu newydd ar draws Cymru yn ystod hydref 2018. Fe wnaethom gysylltu hyn â lansio'r hyfforddiant yn ystod yr wythnos ddiogelu. Fe wnaethom drefnu bod timau yn treulio amser yn trafod materion a godwyd o fewn eu timau oedd yn gysylltiedig â diogelu yn ystod yr wythnos.

Mae wedi bod yn heriol iawn i staff sy'n gweithio o fewn y CRC, oherwydd nifer o newidiadau o fewn y sefydliad. Mae staff wedi bod yn arbennig gan ganolbwyntio ar eu gwaith mewn cyfnod lle bu llwyth gwaith yn uchel.

ARFERION DA

Yn ddiweddar, cafodd achos CRC fechnïaeth gyda TAG i fyw yn eiddo ei fam. Cysylltodd mam yr unigolyn ag aelod o staff Prawf yn poeni gan fod arni ofn ei mab a 'doedd hi ddim eisiau iddo fod yn yr eiddo, fodd bynnag roedd arni ormod o ofn dweud hynny wrtho.

Mewn trafodaethau gyda'i fam fe wnaethom ddarganfod mai fflat un ystafell wely gyda chymorth warden oedd yr eiddo, mewn cyfadeilad ar gyfer rhai dros 50 oed. Teimlwyd hefyd bod y fam yn agored i niwed gan ei mab pe bai'n byw yn yr eiddo.

Cysylltodd Swyddog Y Gwasanaeth Prawf gyda Thai Sir y Fflint, a gadarnhaodd nad oedd hwn yn gyfeiriad mechnïaeth addas. Bu'r aelod staff mewn cysylltiad â'r NPS a'r CPS ac aeth yr achos yn ôl i'r llys er mwyn adolygu'r cyfeiriad mechnïaeth. Roedd modd iddynt ddefnyddio'r wybodaeth a ddarparwyd gan Dai Sir y Fflint er mwyn tystio nad oedd yr eiddo yn addas, yn hytrach na defnyddio pryderon y fam. Golygai hyn nad oedd y defnyddiwr gwasanaeth yn ymwybodol o bryderon ei fam, ac roedd hyn yn ei gwarchod.

Partneriaid Bwrdd Anstatudol

Gwasanaeth Ambiwlans Cymru

Mae Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (WAST) yn cyflawni amcanion Diogelu pob Bwrdd Diogelu Rhanbarthol drwy gydweithio'n effeithiol i sicrhau canlyniadau da i bobl sy'n dod i gyswllt â'n gwasanaeth o fewn Rhanbarth y Bwrdd.

Mae'n gweithgarwch yn ystod 2018-19 i atal, gwarchod a chefnogi unigolion a'u teuluoedd o fewn rhanbarth Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi cynnwys y canlynol:

Atgyfeiriad Plentyn mewn Perygl WAST at Awdurdod Lleol	227
Atgyfeiriad Plentyn mewn Perygl WAST at Awdurdod Lleol	79
Atgyfeiriad Angen Gofal Cymdeithasol I Oedolion WAST at Awdurdod Lleol	370

Mae presenoldeb mewn cyfarfodydd Byrddau Rhanbarthol a chymryd rhan mewn cynlluniau gwaith cysylltiol wedi golygu bod WAST yn cael cyfle i ymgysylltu mwy. Mae

hyn wedi cynnwys cymryd rhan mewn 1 Adolygiad Ymarfer Oedolion, 1 Adolygiad Ymarfer Plant a 3 Adolygiad Dynladdiad Domestig.

Caiff dysgu o'r Adolygiadau ei gydlynu drwy Grŵp Strategol Diogelu WAST er mwyn sicrhau bod yr wybodaeth yn cael ei rhaeadru drwy'r sefydliad. Mae staff WAST wedi mynychu'r Digwyddiadau Dysgu sydd wedi sicrhau bod llais ein hymarferwyr wedi cyfrannu'n uniongyrchol at yr Adolygiad, bod ymarferwyr yn clywed safbwyntiau'r teulu a'u bod, gyda mynychwyr eraill aml asiantaethau, yn gallu adlewyrchu ar beth sydd wedi digwydd a nodi'r hyn sydd wedi ei ddysgu ar gyfer arferion y dyfodol. Mae'r holl Ddysgu yn cael ei ymgorffori i hyfforddiant diogelu, polisïau a gweithdrefnau WAST fel bo'n briodol.

Mae **Fforwm Gofal Cymru** wedi bod yn cefnogi pecynnau gwaith y Bwrdd sy'n ymwneud ag oedolyn mewn perygl**. Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru** wedi bod yn ymwneud â'r pecynnau gwaith o amgylch Oedolyn Mewn Perygl a'r Protocol Herbert.

O ran y pecynnau gwaith sy'n ymwneud â Chamfanteisio ac Ymddygiad Rhywiol Niweidiol, mae gwaith yr **NSPCC** a **Barnardos** wedi bod yn amhrisiadwy i wella arfer ar draws y rhanbarth.

Mae **Iechyd Cyhoeddus Cymru** wedi gwneud cyfraniad llawn a gweithredol at Fwrdd Diogelu Gogledd Cymru. Mae'r Cynrychiolydd Tîm Diogelu Cenedlaethol wedi darparu cefnogaeth i'r Bwrdd ar nifer o lefelau gan gynnwys cynnal Adolygiadau Ymarfer Oedolion. Maent yn parhau i hybu ymwybyddiaeth o Brofiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod ac o amgylch datblygiadau cenedlaethol o ran camfanteisio.

8.0 Asesiad o sut oedd y Bwrdd Diogelu yn defnyddio ei adnoddau i ymarfer ei swyddogaethau neu gyflawni ei ganlyniadau:

Mae Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru yn defnyddio'r fformiwla cyllid cenedlaethol i asesu a nodi cyfraniadau ariannol blynyddol gan asiantaethau partner statudol. Mae'r graffiau a'r siartiau isod yn dangos sut mae'r bwrdd wedi gwneud defnydd o'i adnoddau ariannol o fewn y cyd-destun incwm, gwariant a chyfraniadau partner yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

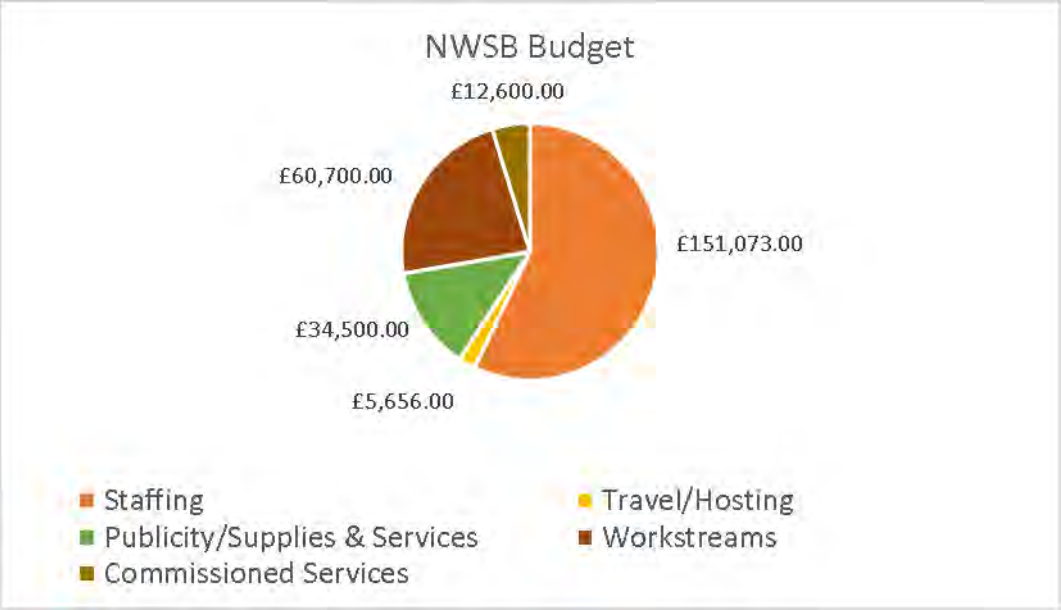

9.0 Unrhyw themâu gwaelodol yn y modd mae'r Byrddau Diogelu yn ymarfer ei swyddogaethau fel y dangosir drwy ddadansoddi achosion mae wedi delio â nhw ar waith o ganlyniad:

Tawel Fan

Mae llawer o waith wedi'i wneud gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru ar y materion diogelu a amlygwyd ar wardiau cleifion Tawel Fan yn Ysbyty Glan Clwyd.

Er nad oedd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi'i sefydlu adeg y nodwyd y pryderon yn 2010-13, roedd Cadeirydd y Bwrdd Oedolion wedi mynychu Panel Trosolwg Diogelu Llywodraeth Cymru.

Yn ogystal, mynychodd aelodau'r Bwrdd Diogelu y panel, i ddarparu gwybodaeth bellach ar Arfer Diogelu Oedolion yng Ngogledd Cymru.

Roedd y Bwrdd Diogelu hefyd yn darparu gwasanaeth archwilio a chefnogaeth ar gyfer yr adolygiad aml-asiantaeth i achosion diogelu posibl ar y ward.

Mewn ymateb i'r adroddiad HASCAS, roedd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen o ymarferwyr amlasiantaeth i ymateb i'r argymhellion o fewn yr adroddiad o amgylch pryderon diogelu.

Mae'n bwysig cofio bod yr adroddiad HASCAS yn canolbwyntio ar arferion diogelu yn 2010-2013 ac felly roedd y Grŵp Gorchwyl a Gorffen yn ystyried yr argymhellion a nodwyd yn erbyn arferion presennol yng Ngogledd Cymru.

Roedd meysydd ymarfer allweddol a nodwyd yn cynnwys:

- Hybu ymwybyddiaeth ar ddiogelwch rhywiol ar wardiau.
- Dull anghyson ar gyfer atgyfeiriadau diogelu ar gam-drin cleifion.
- Dull cyson ar gyfer rheoli pryderon oedolion mewn perygl.
- Gwell cysylltedd rhwng partneriaid amlasiantaeth.

Mewn ymateb i'r argymhellion, ymgymerwyd â'r camau canlynol:

Cynhadledd diogelwch rhywiol a gynhaliwyd ar gyfer staff amlasiantaeth, gan edrych ar ganllawiau diogelu cenedlaethol allweddol, edrych ar arferion da Awdurdod Heddlu cyfagos yn Lloegr a nifer o enghreifftiau o ymarfer/astudiaeth.

Mewn ymateb i'r argymhellion, ymgymerwyd â'r camau canlynol:

- Cynhadledd diogelwch rhywiol a gynhaliwyd ar gyfer staff amlasiantaeth, gan edrych ar ganllawiau diogelu cenedlaethol allweddol, edrych ar arferion da Awdurdod Heddlu cyfagos yn Lloegr a nifer o enghreifftiau o ymarfer/astudiaeth achos wedi eu rhannu gyda'r ymarferwyr yn bresennol. Yn ogystal, mae Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn cefnogi datblygiad Polisi Diogelwch Rhywiol BIPBC.
- Mewn ymateb i'r pryderon yn ymwneud â maes ymarfer ymateb i Gleifion yn cam-drin Cleifion, roedd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi cynnal archwiliad o achosion yng Ngogledd Cymru. Roedd arfer da wedi'i nodi mewn nifer o achosion ond cytunwyd y byddai Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn cyflwyno canllawiau ymarfer pellach ar yr ymarfer hwn. Mae'r Grŵp Polisi a Gweithdrefnau yn gweithio ar y canllaw hwn ar hyn o bryd.
- O ran rheoli Pryderon Risg Oedolion, roedd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi cyhoeddi canllawiau pellach i staff amlasiantaeth gan gynnwys "Deg Cyngor i gwblhau Adroddiad Diogelu".
- Gwell cysylltedd rhwng Partneriaid Amlasiantaeth: Mae BDOGC wedi canolbwyntio ar ddatblygu y cam ymholiadau o'r broses oedolyn sy'n wynebu risg. Roedd y cam gweithredu hwn yn becyn gwaith a oedd yn deillio o argymhelliad o fewn adroddiad HASCASS a Grŵp Gorchwyl a Gorffen Tawelfan. Ar hyn o bryd mae BIPBC yn arwain y gwaith o ddatblygu gynllun peilot o fewn yr Adran Diogelu Corfforaethol, ac Adran Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu o fewn eu sefydliad, lle bydd disgwyl i staff a nodwyd o fewn y gwasanaeth gynnal "ymholiadau" pan ofynnir am hynny gan yr awdurdod lleol.

Mae BDOGC a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn cyflwyno' r gweithgaredd hwn ar y cyd i ymarferwyr amlasiantaeth, gan gynnwys sefydliadau'r trydydd sector a'r sefydliad annibynnol gyda chymorth uned fusnes y Bwrdd. Mae'r Bwrdd hefyd wedi datblygu templed ymholiadau rhanbarthol ac mae nifer o weithdai wedi'u trefnu ar gyfer 2019/20 sy'n ymwneud ag ymholiadau.

Yn ogystal â'r gwaith mae Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi dechrau arno yn barod mewn ymateb i argymhellion HASCAS, mae Llywodraeth Cymru wedi penodi tri hwylusydd annibynnol i adolygu'r trefniadau gweithio mewn partneriaeth o fewn Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru.

Roedd Llywodraeth Cymru yn credu bod yna heriau ychwanegol i'r Bwrdd o ganlyniad i'r lefel gynyddol o archwilio a brofwyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr oherwydd pryder y cyhoedd, proffesiynol a gwleidyddol yn codi o'r adroddiadau a gomisiynwyd mewn cysylltiad â phrofiad cleifion yn Nhawel Fan.

Roedd Hwyluswyr Annibynnol wedi mynychu nifer o gyfarfodydd y Bwrdd a chyfarfodydd is-grŵp ac wedi adolygu dogfennaeth y Bwrdd dros gyfnod o bedwar mis. Yn ogystal, roedd nifer o gyfweliadau un i un wedi eu cynnal gydag aelodau'r Bwrdd.

Roedd yr hwyluswyr yn amlygu'r canlynol o'u harsylwadau:

- Presenoldeb da yng nghyfarfodydd y Bwrdd gydag adroddiadau priodol, camau wedi eu cofnodi, cofnodion wedi eu cymeradwyo, cyfrannu gyda pharch a her.

- Cyfarfod terfynol Grŵp Gorchwyl a Gorffen Tawel Fan, oedd wedi cyflawni'r briff.

- Y Gweithgor Adolygu Ymarfer Oedolion, gyda thystiolaeth o uwchgyfeirio priodol i'r prif Fwrdd.

- Digwyddiad amlasiantaeth hanner diwrnod gyda nifer dda yn bresennol (cynhaliwyd ar y cyd gyda Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru) yn yr Wythnos Diogelu gyda chyflwyniadau cadarnhaol ac ystyrlon wedi eu derbyn yn adlewyrchu materion diogelu presennol a pherthnasol.

- Gweithdy Oedolyn mewn Perygl. Roedd y digwyddiad hwn yn rhoi diweddariadau i gyfranogwyr ar ddeddfwriaeth berthnasol drwy gyflwyniadau allanol, oedd wedi derbyn ymateb da yn gyffredinol. Roedd hefyd yn rhoi cyfle i gyfranogwyr ystyried ffurflen ymholiadau newydd y cynhelir peilot arno ar hyn o bryd yn Wrecsam er bod fformat yr ymarfer gweithdy yn heriol ac yn ddryslyd i rai mynychwyr. Roedd adborth ar y digwyddiad hanner diwrnod hwn yn dangos gwerthfawrogiad y mewnbwn a ddarparwyd ar rôl Eiriolaeth a cheisiadau am hyfforddiant pellach ar y Cam Ymholiad yn y system atgyfeiriad.

Yr argymhelliad i gloi o'r adroddiad:

'Rydym wedi cael profiad o Fwrdd Diogelu Oedolion sydd wedi gwneud cynnydd da drwy 2018 wrth fynd i'r afael â pherthynas partneriaeth sydd wedi'i effeithio'n ddifrifol gan y pryderon sy'n codi o'r adroddiadau a gyhoeddwyd mewn cysylltiad â phrofiad y claf yn Nhawel Fan.

Mae'r cynnydd hwn wedi'i gyflawni drwy barodrwydd aelodau'r Bwrdd i ddysgu a gweithio gyda'i gilydd gyda diben cyffredin clir o wella trefniadau diogelu oedolion yng Ngogledd Cymru. Mae aelodaeth gyson gwell ar draws holl bartneriaid heb amheuaeth wedi cynorthwyo'r Bwrdd i gyrraedd y pwynt hwn, ynghyd â threfniadau Cadeirydd ac Is-Gadeirydd priodol, a gefnogwyd gan Uned Fusnes uchel ei pharch ac effeithiol.

Rydym yn fodlon, bod y Bwrdd, o fewn ei adnoddau ei hun, â'r gallu i barhau i ddiwallu ei ddibenion a chyflawni ei amcanion.'

Apeliadau Cynhadledd PRUDiC a Diogelu Plant

Ers 2018, mae Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru yn gyfrifol am sicrhau ansawdd y broses PRUDiC. Rydym wedi datblygu pecyn sicrhau ansawdd a gwblheir ar ôl pob PRUDiC. Yn ogystal, mae gennym eitem sefydlog ar y rhaglen ym mhob cyfarfod Adolygiad Ymarfer Plant i ystyried unrhyw themâu allweddol o'r broses PRUDiC.

Yn ystod y cyfnod 2018-19, roeddem wedi cynnal dau gyfarfod Apeliadau Diogelu Plant. Nid oedd yr un o'r apeliadau cynhadledd wedi eu cefnogi.

Archwiliadau Oedolyn mewn Perygl

Mae archwiliadau thema rheolaidd yn cael eu cynnal gan y grwpiau cyflawni lleol. Yn y 12 mis diwethaf mae'r archwiliadau canlynol wedi eu cynnal:

- Adroddiadau Ansawdd Diogelu gan gynnwys y cam ymholiadau.
- Cyfarfodydd Ansawdd Strategaeth

Roedd y canfyddiadau allweddol yn cynnwys:

- Gwelwyd gwelliant yn Adroddiadau Ansawdd Diogelu o'i gymharu â'r archwiliad 2017/18.
- Mae angen gweld gwelliannau i sicrhau bod gan yr Oedolyn mewn Perygl fynediad i wasanaethau eirioli.

Mewn ymateb i ganfyddiadau'r archwiliad, cynhaliodd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru weithdy oedd yn cynnwys darparwyr Eiriolaeth i amlygu gofynion cyfreithiol i sicrhau bod yr unigolyn wedi/yn cael cynnig mynediad i Eiriolaeth.

Adolygiad Fforwm Proffesiynol Amlasiantaethol

Yn 2018, roedd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi comisiynu Adolygiad Annibynnol i gynnal adolygiad i Gau Cartref Gofal. Diben yr adolygiad oedd ystyried effeithiolrwydd y Cydweithio Amlasiantaethol.

Roedd yr adolygiad bwrdd gwaith yn adolygu'r prif ddogfennaeth fel y dogfennau POVA a'r broses uwchgyfeirio pryderon.

Roedd yr adolygiad yn nodi meysydd ar gyfer gwelliannau yn y meysydd ymarfer canlynol:

- Cadarnrwydd y broses asesu risg
- Gwella'r rhyngwyneb rhwng y Broses Diogelu Oedolion a'r broses Uwchgyfeirio Pryderon.

Mewn ymateb i'r themâu allweddol a nodwyd, cafodd cynllun gweithredu ei ddatblygu a'i oruchwylio gan y grŵp cyflawni lleol. Mae'r polisi rhanbarthol uwchgyfeirio pryderon wedi'i ddiweddaru ac mae yna ymrwymiad i gynnal mwy o weithdai dysgu amlasiantaethol i ddatblygu dealltwriaeth a rennir o'r broses oedolion mewn perygl.

Adolygiadau Ymarfer Oedolion/Plant

Yn ystod y cyfnod 2018/19, roedd Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi cyhoeddi un Adolygiad Ymarfer Oedolion yn unig. Er ar hyn o bryd, mae gennym dri Adolygiad Ymarfer Plant a dau Adolygiad Ymarfer Oedolion ar y gweill.

Roedd yr Adolygiad Ymarfer Oedolion a gyhoeddwyd yn nodi materion ymarfer yn ymwneud â gweithio gyda theuluoedd heriol a goruchwylio Taliadau Uniongyrchol.

Mewn ymateb i'r materion a nodwyd, cynhaliwyd y camau canlynol:

- Canllawiau amlasiantaeth ar weithio gyda Theuluoedd / Gofalwyr heriol wedi'i ddatblygu
- Datblygu hyfforddiant amlasiantaethol ar y cyd ar dechnegau rheoli gwrthdaro i staff rheng flaen.
- Briff 7 munud wedi'i ddatblygu ar Daliadau Uniongyrchol a Diogelu ac ar gael ar wefan y Bwrdd

Mae'r grŵp Adolygiad Ymarfer Plant wedi canolbwyntio ar sicrhau bod holl gynlluniau gweithredu o Adolygiadau wedi eu cwblhau a'u cyflwyno yn ôl i'r Bwrdd eu cymeradwyo.

Yn ogystal, rydym wedi cael dau adolygiad MAPF yn ystod y cyfnod hwn a'u cyflwyno i'r Bwrdd. Roedd y materion allweddol a nodwyd o fewn yr adolygiadau

yn ymwneud â chydymffurfio â phroses Asesiad Cyn-geni a gwaith rhyngasiantaeth yn y gynhadledd achos.

Mewn ymateb i ganfyddiadau'r adroddiad, roedd Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru yn cynnal archwiliadau o ran y broses asesiad cyn-geni ac ansawdd adroddiadau meddyg teulu i'r gynhadledd. Rydym yn parhau i fonitro'r ddau faes ymarfer hwn.

Roedd Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru drwy'r Penaethiaid Gwasanaeth ar gyfer yr awdurdodau lleol perthnasol yn amlygu i'r Bwrdd Cyfiawnder Teulu Lleol, rhai pryderon am leoliadau a gyfeiriwyd gan y Llys a wneir ar fyr rybudd o fewn achosion llys.

Mae hyn yn rhoi pwysau ar awdurdodau lleol yn arbennig i nodi lleoliadau neu ailasesu trefniadau teulu a sicrhau bod y trefniadau diogelu angenrheidiol ar waith.

Roedd hyn mewn ymateb i un o'r meysydd ymarfer a nodwyd o fewn MAPF, lle cafodd yr Awdurdod Lleol ei gyfeirio i ganfod Lleoliad i Fam a'i Phlentyn o fewn 24 awr.

Adolygiad Cymdeithas Tennis Lawnt

Roedd y Bwrdd Cymdeithas Tennis Lawnt wedi comisiynu Adolygiad Annibynnol o dan arweiniad Christopher Quinlan, Cwnsler y Frenhines a gweinyddwyd gan Sport Resolutions (UK). Roedd yr adolygiad mewn ymateb i gollfarn droseddol hyfforddwr tennis oedd wedi troseddu'n rhywiol yn erbyn chwaraewr tennis ifanc mewn canolfan dennis yng Ngogledd Cymru.

Cafodd yr adroddiad adolygiad ei gyflwyno i'r Bwrdd gan uned ddiogelu'r Gymdeithas Tennis Lawnt. Mewn ymateb i'r adolygiad, roedd Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru yn ceisio sicrwydd bod y Gymdeithas Tennis Lawnt yn deall y gwahaniaethau mewn deddfwriaeth diogelu yng Nghymru. Bod hyfforddiant diogelu a ddarperir i uned ddiogelu Cymdeithas Tennis Lawnt a leolir yn Lloegr yn cynnwys Deddfwriaeth Gymreig.

Fel Bwrdd Diogelu, rydym hefyd yn derbyn cyflwyniad gan Uned Ddiogelu mewn Chwaraeon y Gymdeithas Genedlaethol er Atal Creulondeb i Blant a hefyd gan y swyddog Diogelu Oedolion Ann Kraft.

10.0 Nifer o orchmynion amddiffyn oedolion a chefnogi a ddefnyddiwyd yn ardal y Bwrdd Diogelu:

O fewn y rhanbarth, roedd un gorchymyn diogelu a chefnogi oedolion wedi'i ddefnyddio.

Roedd yr achos yn ymwneud ag unigolyn ag anhwylder iechyd meddwl. Roedd pryderon wedi eu nodi mewn perthynas â'u lles emosiynol a chorfforol a dylanwad

rheoli posibl eu partner.

Roedd y partner yn atal gwasanaethau rhag gallu darparu cefnogaeth i'r unigolyn. Oherwydd ymyrraeth y partner ar ôl ymdrechion i gynnal Asesiad Iechyd Meddwl, penderfynwyd ymgeisio am APSO fel bod asiantaethau yn gallu cwrdd â'r unigolyn heb i'r partner fod yn bresennol.

11.0 Pryd a sut oedd plant neu oedolion yn arfer cyfle i gymryd rhan yng ngwaith y Bwrdd Diogelu:

Roedd Cydlynydd Busnes Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru wedi bod yn gweithio gyda'r Cydlynydd Panel Dinasyddion/Swyddog Datblygu Ieuenctid yn Gwirfoddoli CVSC. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys cael cipolwg ar y plant a phobl ifanc ar y panel dinasyddion ynglŷn â:

- Beth sy'n bwysig iddyn nhw?
- Beth mae'r Bwrdd yn gallu ei wneud i helpu?
- Sut gall y Bwrdd godi ymwybyddiaeth?
- Ydyn nhw'n gwybod unrhyw beth am y bwrdd?
- Beth hoffen nhw ei weld ar wefan y Bwrdd?

Nid oedd gan y plant a'r bobl ifanc lawer o ymwybyddiaeth o'r bwrdd ond roeddent yn teimlo bod ymwybyddiaeth o'r bwrdd yn bwysig iawn yn ogystal â sicrhau bod adnoddau'r Bwrdd yn hysbys ac ar gael yn eang. Roeddent yn teimlo y gellir gwneud hyn drwy ymwybyddiaeth yn yr ysgolion a thrwy grwpiau ieuenctid er mwyn codi ymwybyddiaeth gyda phobl ifanc.

Roeddent yn teimlo bod diogelu yn bwnc pwysig iawn ac maent eisiau gwybod y prif bwyntiau ar gyfer diogelu a beth gallan nhw ei wneud os bydd eraill angen cefnogaeth neu os bydd rhywbeth yn digwydd.

Mae pecyn gwaith yr ymgynghoriad hwn i'r Bwrdd ganolbwyntio ar ymgysylltu gydag ysgolion yn y rhanbarth. Roedd y plant a phobl ifanc hefyd yn nodi bod angen gwneud mwy o waith pellach ar y wefan.

Mewn ymateb roedd Cydlynydd Busnes Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru wedi mynychu sesiynau cyfranogiad yn yr NSPCC gyda phlant a phobl ifanc; roeddent yn trafod beth oedd diogelu yn ei olygu iddyn nhw a sut y gallai tudalen wybodaeth plant a phobl ifanc ar wefan Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wella.

Roedd y plant a'r bobl ifanc yn edrych ar ddelweddau, dyluniad ac ati roeddent hefyd yn edrych ar gynnwys y wefan ac yn gwneud awgrymiadau ynglŷn â sut y gellir lleoli'r cynnwys a'r wybodaeth yn well.

Mae hon yn ddogfen wnaeth y plant a phobl ifanc ddylunio ar gyfer y wefan:

Drwy gyfranogiad y plant a phobl ifanc cadarnhawyd bod y dudalen bresennol yn rhy ddwl; teimlwyd y byddai'n gwella'n fawr os byddai'n fwy lliwgar.

Yn ogystal, rydym hefyd wedi bod yn cwrdd â phobl ifanc sydd wedi derbyn gwasanaethau gan yr awdurdod lleol. Mae'r bobl ifanc rydym yn cwrdd â nhw yn cynnwys nifer o bobl ifanc oedd yn destun cynllun Diogelu Plant.

Roedd y prif negeseuon yr ydym ni fel Bwrdd yn eu derbyn yn cynnwys:

- Angen sicrhau bod gennym fwy o lais mewn Cynadleddau Diogelu Plant
- Adroddiadau cynhadledd yn rhy gymhleth/faith
- Pobl yn siarad amdanaf, sy'n gwybod dim amdanaf?
- Dywedwch wrthyf beth sydd angen newid
- Pam bod rhywbeth sydd wedi digwydd 10 mlynedd yn ôl angen cael ei godi mewn cyfarfod amdanaf?

Mewn ymateb, mae'r Bwrdd yn monitro presenoldeb plant mewn cyfarfodydd cynhadledd drwy Grwpiau Cyflawni Lleol. Mae nifer o Awdurdodau Lleol o fewn y rhanbarth nawr wedi datblygu holiadur/adborth ar-lein ynglŷn â'r broses adolygu. Fel Bwrdd yn 19/20, byddwn yn gwneud mwy o waith ymchwil/ymgysylltu yn ymwneud
â phrofiadau plant sy'n destun plentyn sydd angen cynllun diogelu.

Byddwn hefyd yn parhau i weithio gyda phlant/pobl ifanc drwy Ddrama Camfanteisio Troseddol Plant Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru newydd a gomisiynwyd.

Mewn perthynas â Diogelu Oedolion, mae Cydgysylltydd Busnes Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru wedi bod yn gweithio gyda nifer o rwydweithiau cymunedol i gefnogi datblygiad nifer o ddeunydd codi ymwybyddiaeth am Ddiogelu Oedolion.

Roedd hyn mewn ymateb i waith a wnaed gyda'r Panel Dinasyddion yn y Rhanbarth, lle cafodd yr holiadur canlynol ei anfon allan:

Gofynnwyd y cwestiynau canlynol:

- Fyddech chi'n adnabod camdriniaeth?
- Beth ddylech ei wneud os ydych yn amau camdriniaeth?
- Lle fyddech chi'n mynd i ganfod mwy o wybodaeth ar ddiogelu a sut i adrodd arno?

- Ydych chi wedi clywed am y Byrddau Diogelu a beth ydych chi'n meddwl yw eu diben?

O ganlyniad i'r ymateb ac ymatebwyr cyfyngedig, mae'n aneglur lle i fynd i roi gwybod am gamdriniaeth, mae'r Bwrdd wedi canolbwyntio ar ddatblygu deunydd codi ymwybyddiaeth a anelwyd at y cyhoedd.

12.0 Unrhyw wybodaeth neu ddysgu mae'r Bwrdd Diogelu wedi'i wasgaru, neu hyfforddiant y mae wedi ei argymell neu ei ddarparu;

Mae Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi ymgysylltu â Gofal Cymdeithasol Cymru a Byrddau Diogelu eraill ar draws Cymru i ddatblygu Fframwaith Hyfforddiant Bwrdd Diogelu Rhanbarthol. Yn ogystal, mae'r gwaith wnaeth ddechrau yng Ngogledd Cymru o amgylch y ddogfen Safonau ar gyfer Hyfforddwyr Diogelu wedi'i rhannu gydag aelodau'r Is-Grŵp Diogelu Gweithlu a Hyfforddiant.

Mae'r ddogfen yn rhestru safonau y dylai unrhyw swyddog sy'n delio gyda Phlentyn mewn Perygl neu Oedolion mewn Perygl gydymffurfio â nhw.

Mae hyn yn ddatblygiad pwysig yng Ngogledd Cymru, lle rydym wedi gweld asiantaethau yn comisiynu Hyfforddiant Diogelu o Loegr, lle cyfeirir at Ddeddfwriaeth Lloegr heb gydnabod y gwahaniaethau mewn deddfwriaeth Gymreig.

Yn benodol, roedd hon yn ardal a nodwyd o ddadansoddiad Anghenion Hyfforddiant y llynedd, lle amlygwyd bod Gwasanaethau a Gomisiynwyd fel Darparwyr Gofal Preswyl yn ei chael hi'n anodd cael mynediad i'r Hyfforddiant Diogelu Sylfaenol Cymru Gyfan ac felly'n defnyddio deunydd diogelu gan awdurdodau/asiantaethau o Loegr.

Er mwyn ymateb i'r cam hwn, mae'r Awdurdodau Lleol wedi cynyddu'r nifer o Gyrsiau Hyfforddiant Diogelu Sylfaenol yn y Rhanbarth i ateb y galw hwn.

Roedd y Comisiynydd Plant blaenorol yng Nghymru wedi amlygu'r diffyg hyfforddiant ymchwiliad ar y cyd a gynhelir yng Nghymru. Gyda chefnogaeth NWP a BCU, roedd Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru yn gallu cynnal tri digwyddiad hyfforddiant ar y cyd amlasiantaeth.

Roedd yr hyfforddiant yn cynnwys y meysydd canlynol:

Modiwl 1 – Diogelu a'r Cyd-destun Cenedlaethol/Rhanbarthol. Canlyniadau Dysgu o'r Adolygiadau Diogelu Plant.

Modiwl 2 – cyfathrebu gyda phlant – datblygu sgiliau cyfathrebu gyda dioddefwyr camdriniaeth yn ystod ymchwiliad a47.

Modiwl 3 – Cydweithio gyda'r Heddlu – camau ar gyfer cynnal cyd ymchwiliad. Gwahaniaethau rhwng swyddogaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Heddlu mewn ymchwiliadau a47

Modiwl 4 – Cydweithio gyda Iechyd – datblygu plant ac effeithiau cam-drin

Uchafbwyntiau eraill yn cynnwys:

- Hyfforddiant Ymarfer Oedolion/Plant i adolygwyr
- Dysgu o Adolygiadau Ymarfer Oedolion a Phlant.
- Deg sesiwn hyfforddiant Dyna Ddigon yn cael eu darparu ar draws y rhanbarth
- Hyfforddiant Ymholiadau Diogelu Oedolyn Mewn Perygl wedi'i ddarparu
- Diogelwch Rhywiol mewn Wardiau Iechyd Meddwl
- Cynhadledd Ranbarthol Hunan-esgeulustod

<u>Gwefan Byrddau Diogelu Gogledd Cymru</u>

Mae datblygiad parhaus gwefan y Bwrdd Diogelu wedi gweld cynnydd mewn adnoddau a gwybodaeth ar gael, nid yn unig i weithwyr proffesiynol ond i'r cyhoedd hefyd. Mae'r nifer o bobl sydd wedi cofrestru i dderbyn diweddariadau wythnosol ar gyfer y wefan wedi cynyddu eto yn 18/19 ac mae'r nifer o ymweliadau â'r dudalen ar y safle wedi cynyddu.

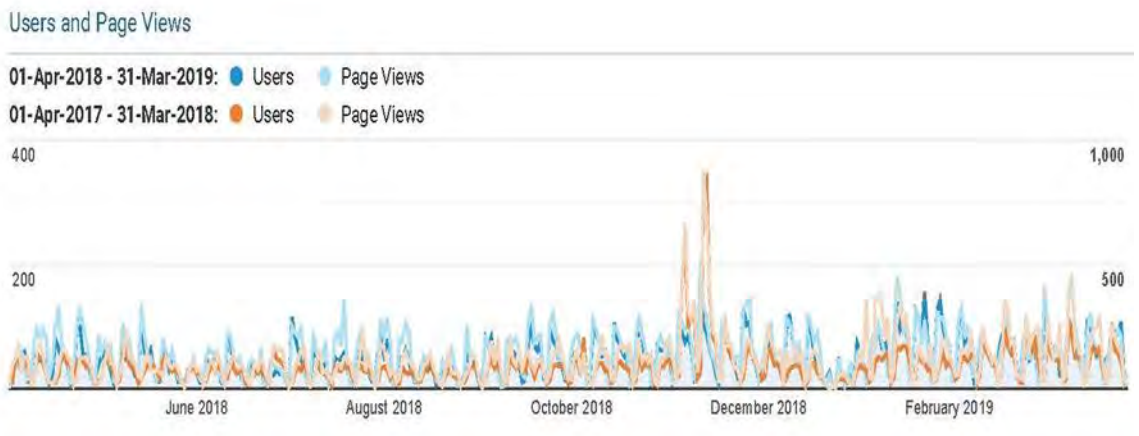

Mae creu tudalen adnoddau ar y safle ac yn arbennig cyflwyniadau power point ‘briffiadau 7 munud’ wedi bod yn arbennig o boblogaidd, gyda Byrddau ar draws Cymru yn cyfeirio at y dudalen ar eu gwefannau eu hunain. Mae’r rhain hefyd yn cael eu defnyddio ar draws y rhanbarth gan bob asiantaeth fel ffynhonnell o wybodaeth ddefnyddiol.

Mae yna bellach dros 90 ‘briff 7 munud’ power point ar gael ar y wefan a gellir eu defnyddio i gyfeirio atynt mewn hyfforddiant, gwybodaeth i baneli corfforaethol a chyfarfodydd tîm

Mae themâu presennol fel “Smwddio Bronnau” ar gael nawr mewn fformat briff 7 munud.

13.0 Sut mae’r Bwrdd Diogelu wedi gweithredu unrhyw ganllaw neu gyngor a roddir gan Weinidogion Cymru neu’r Bwrdd Cenedlaethol;

O ran y cyngor a chyfarwyddyd a roddir gan y Bwrdd Cenedlaethol, mae’r Canllaw i Ymarferwyr ar Egwyddorion Cyfreithiol Sylfaenol wedi profi’n ddogfen amhrisiadwy i bob amlasiantaeth gael mynediad iddynt.

Yn ogystal, mae’r nodyn cyngor a roddwyd i Fyrddau Diogelu Rhanbarthol wedi helpu i egluro nifer o faterion fel cais Rhyddid Gwybodaeth.

Dylid hefyd nodi cefnogaeth y cynrychiolydd Bwrdd Cenedlaethol blaenorol a fynychodd y cyfarfodydd Bwrdd yng Ngogledd Cymru. Yn ystod y cyfnod pan oedd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn ymateb i’r adroddiad HASCAS a’r adolygiad a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru, roedd yr Aelod o'r Bwrdd

Cenedlaethol yn cefnogi'r Cadeirydd a'r Uned Fusnes. Rydym yn edrych ymlaen at weithio gydag aelodau'r Bwrdd Cenedlaethol.

Rydym wedi ymateb i bob cais ymgynghoriad gan Lywodraeth Cymru ac ar hyn o bryd rydym yn ymwneud â'r gwaith ar y Bil ynglŷn â dileu amddiffyn y gosb resymol.

14.0 Materion eraill yn berthnasol i waith y Byrddau Diogelu:

Effaith Cyni Cyllidol

Mae'n rhaid amlygu effaith gostyngiad arian Llywodraeth y DU ar bob Partner Bwrdd i bob asiantaeth sy'n ymwneud â gwaith diogelu. Mae asiantaethau yn gorfod cwrdd â galw cynyddol a chymhlethdod gwaith diogelu tra'n gweld gostyngiad mewn adnoddau. Mae'r effaith ar Fyrddau Diogelu wedi'i weld yn y gostyngiad mewn capasiti aelodau'r Bwrdd i ryddhau staff i gymryd rhan yng ngwaith y Bwrdd fel darparu adolygwyr ar gyfer adolygiadau ymarfer Plant/Oedolion.

Mewn ymateb mae Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru wedi comisiynu adolygu hyfforddiant ar gyfer adolygiadau Ymarfer Oedolion/Plant a hefyd comisiynu adolygwyr annibynnol i ymgymryd â'r gwaith. Yn y tymor hir, bydd hyn yn effeithio ar adnoddau'r Bwrdd os ydym angen parhau i gomisiynu adolygwyr.

Gweithdrefnau Diogelu Cenedlaethol

Mae'r Bwrdd Diogelu Cenedlaethol wedi cyfrannu at y pecynnau gwaith ar gyfer datblygu'r Gweithdrefnau Diogelu Mae'r Bwrdd wedi'i gynrychioli ar y Bwrdd Prosiect ac mae'r Grŵp Polisi a Gweithdrefnau ar y Cyd wedi ymateb i'r ymgynghoriadau ar yr adrannau perthnasol. Yn 2019/20, bydd y Bwrdd yn canolbwyntio ar sicrhau bod holl bartneriaid amlasiantaethol â mynediad i'r deunydd dysgu a hyfforddiant perthnasol.

Mae'n bwysig ein bod yn cymryd i ystyriaeth y pwysau hyfforddiant ar y gweithlu yn y sector statudol yn arbennig o amgylch VAWDASV a'r gweithdai Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod.

Diogelu mewn Ysgolion

Mae Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru wedi gwneud diogelu mewn ysgolion yn flaenoriaeth ar gyfer 2019/20. Mae hyn mewn ymateb i nifer o faterion ymarfer a nodwyd yn y 12 mis diwethaf.

Rydym wedi gweld cynnydd yn y nifer o blant yng Ngogledd Cymru sydd bellach yn derbyn addysg yn y cartref.

Niferoedd Addysg Ddewisol Yn Y Cartref

Ardal Awdurdod Lleol	**Nifer o blant sy'n derbyn addysg yn y cartref**
Wrecsam	68
Sir y Fflint	87
Conwy	115
Sir Ddinbych	85
Gwynedd	81
Ynys Môn	77

Mae llawer o waith wedi'i wneud mewn adrannau Addysg Awdurdod Lleol ar draws y rhanbarth i sicrhau trefniadau diogelu ar gyfer Plant sy'n Derbyn Eu Haddysg Yn Y Cartref. Rydym yn aros am ganlyniad Canllawiau Llywodraeth Cymru yn 2019/20 ar Blant sy'n Derbyn eu Haddysg yn y Cartref a gobeithio y bydd yn darparu fframwaith cyfreithiol cadarn i gefnogi asiantaethau sy'n gweithio gyda phlant sy'n derbyn eu haddysg yn y cartref.

Fel Bwrdd rydym hefyd wedi nodi'r angen i weithio gydag Ysgolion Annibynnol yng Ngogledd Cymru i gryfhau trefniadau diogelu mewn ysgolion. Mae nifer o ysgolion annibynnol wedi eu rhestru fel elusennau ac felly mae'n hanfodol bod Llywodraethwyr Ysgol yn gallu goruchwylio trefniadau diogelu yn yr ysgolion hyn yn unol â gofynion y Comisiwn Elusennau.

Fel Bwrdd, byddwn hefyd yn ystyried ein hymateb i'r cynnydd yn y nifer o Droseddau Cyllyll o fewn ysgolion yng Nghymru a Lloegr.

Heriau o fewn y Sector Gofal Preswyl/Nyrsio

Mae Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn parhau i ddilyn ac adolygu'r nifer o Gartrefi Gofal/Nyrsio Preswyl o fewn y broses Uwchgyfeirio Pryderon. Gall materion ansawdd gofal gynyddu i faterion oedolyn mewn perygl.

Nifer o Gartrefi yn Uwchgyfeirio Pryderon yn ystod 2018/19

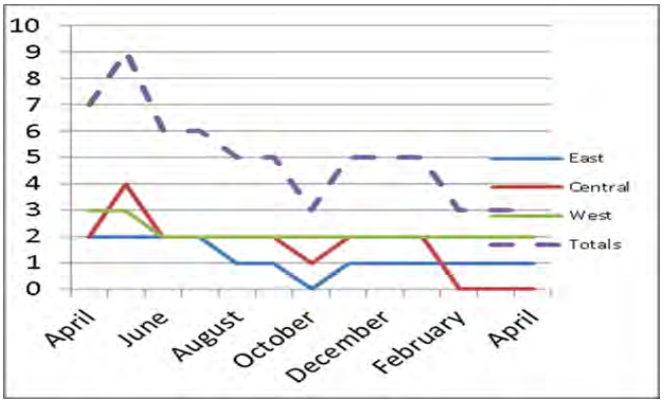

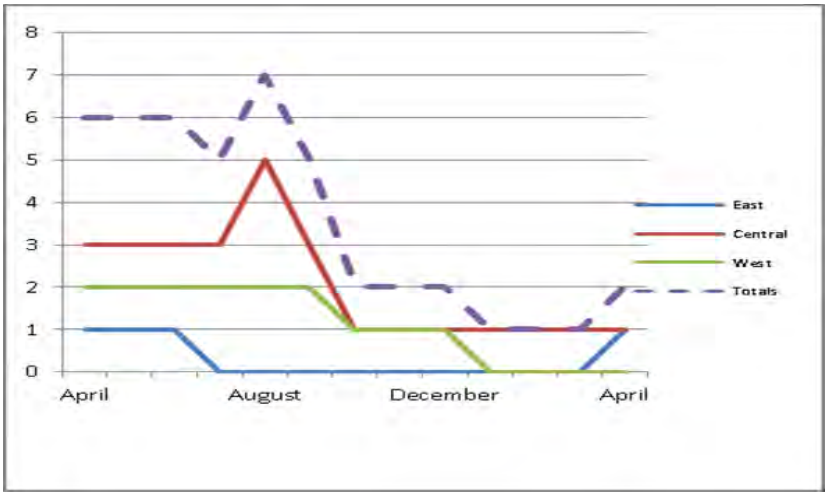

Nifer o Gartrefi Preswyl yn Uwchgyfeirio Pryderon yn ystod 2018/19

Wylfa Newydd

Yn yr adroddiad blynyddol y llynedd, roeddem wedi amlygu'r goblygiadau diogelu posibl ar yr Orsaf Bŵer Niwclear newydd arfaethedig yn Ynys Môn. Mewn ymateb i'r pryderon hyn, ymgymerwyd ag asesiad o'r effaith ar y materion Dioglu posibl. Yn Ionawr 2019, cafodd gwaith ar yr Orsaf Bŵer Niwclear ei atal. Drwy'r Awdurdod Lleol, byddwn yn parhau i fonitro unrhyw ddatblygiadau newydd posibl.

Rhyddid Diogelu

Derbyniodd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru gyflwyniad ar y Ddeddf Galluedd Meddyliol (Diwygiad) 2019. Roedd y cyflwyniad yn amlygu'r newidiadau allweddol posibl. Bydd y Bwrdd yn aros i gyhoeddi'r Cod Ymarfer yn 2019/20 ac yn ystyried unrhyw faterion diogelu posibl a all godi.

GEIRFA:

IMO	Iechyd Meddwl Oedolion
APR	Adolygu Ymarfer Oedolion
AWCPP	Gweithdrefnau Diogelu Plant Cymru Gyfan
BIPBC	Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
CAMH	Iechyd Meddwl Plant a Llencyndod
CBSC	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
CHC	Gofal Iechyd Parhaus
CPR	Adolygiad Ymarfer Plant
CRC	Cwmni Adsefydlu Cymunedol
CSE	Camfanteisio'n Rhywiol ar Blant
DCC	Cyngor Sir Ddinbych
LDG	Grŵp Cyflawni Lleol
DHR	Adolygu Dynladdiad Domestig
EAPR	Adolygu Ymarfer Oedolion Estynedig
ECPR	Adolygu Ymarfer Plant Estynedig
FCC	Cyngor Sir y Fflint
GC	Cyngor Gwynedd
HASCAS	Y Gwasanaeth Cynghori ar Iechyd a Gofal Cymdeithasol
HSB	Ymddygiad Rhywiol Niweidiol
IOAC	Cyngor Sir Ynys Môn
KPI	Dangosydd Perfformiad Allweddol
LA	Awdurdod Lleol
LDU	Uned Cyflenwi Lleol
LSCB	Bwrdd Diogelu Plant Lleol
MAPF	Fforwm Proffesiynol Amlasiantaethol
MARAC	Cynhadledd Asesu Risg Amlasiantaethol
MHLD	Anableddau Dysgu Iechyd Meddwl
NISB	Bwrdd Diogelu Annibynnol Cenedlaethol
NPS	Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol
NSPCC	Y Gymdeithas Genedlaethol er Atal Creulondeb i Blant
NWP	Heddlu Gogledd Cymru
NWSB	Byrddau Diogelu Gogledd Cymru
NWSAB	Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru
NWSCB	Bwrdd Diogelu Plant Gogledd Cymru
POVA	Amddiffyn Oedolion Agored i Niwed
P & P	Polisi a Gweithdrefn
PCC	Comisiynydd Cwynion yr Heddlu
PHW	Iechyd Cyhoeddus Cymru
PRUDIC	Ymateb Trefniadol i Farwolaeth Annisgwyl mewn Plentyndod
PVPU	Uned Diogelu Pobl Agored i Niwed
SCWDP	Partneriaeth Datblygu Gweithlu Gofal Cymdeithasol
SERAF	Fframwaith Asesu Risg Camfanteisio'n Rhywliol
CAMPUS	Penodol, Mesuradwy, Cyflawnadwy, Realistig, Amserol
SSWBA	Deddf Lles Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2014
T & WDG	Grŵp Datblygu Gweithlu a Hyfforddiant
WAST	Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru
WCBC	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
WG	Llywodraeth Cymru
YN	Ynys Môn

GWYBODAETH GYSWLLT A CHYSYLLTIADAU DEFNYDDIOL

Mae dyletswydd ar bawb i fod yn wyliadwrus am gamdriniaeth ac esgeuluso pobl a gwybod gyda phwy y dylent rannu unrhyw bryderon.

Os ydych chi'n poeni am blentyn neu oedolyn sy'n cael ei ch/gam-drin neu ei esgeuluso, dylech rannu eich pryderon gyda'ch cyswllt Gwasanaethau Cymdeithasol lleol. Mae manylion wedi'u rhestru isod:

Os bydd gennych unrhyw bryderon am blentyn:

Ynys Môn	01248 725888
Conwy	01492 575111 (Y tu allan i oriau) 01492 515777
Sir Ddinbych	01824 712200 (Y tu allan i oriau) 0345 053 3116
Sir y Fflint	01352 701000 (Y tu allan i oriau) 0345 0533116
Gwynedd	01766 772577 (Y tu allan i oriau) 01248 353551
Wrecsam	01978 292039 (Y tu allan i oriau) 0345 053 3116

Os oes gennych bryderon am oedolyn:

Ynys Môn	01248 752752
Conwy	0300 456 1111(Y tu allan i oriau) 0300 123 3079
Sir Ddinbych	0300 4561000 (Y tu allan i oriau) 0345 053 3116
Sir y Fflint	01352 803444 (Y tu allan i oriau) 0345 0533116
Gwynedd	01766 772577 (Y tu allan i oriau) 01248 353551
Wrecsam	01978 292066 (Y tu allan i oriau) 0345 053 311